

KATOLIŠKI MISIJONI

LAS MISIONES CATOLICAS

FEBRERO

1979

FEBRUAR

EL TESTAMENTO DE CRISTO

Discurso del Papa Paulo VI. a los dirigentes de las Obras Misionales Pontificias y a los obispos presidentes de las Comisiones episcopales de Misiones

(Continuación.)

La evangelización, ayer como hoy, mañana y siempre, es una larga tarea de contacto, de amistad, de diálogo y de educación al discernimiento espiritual, bajo la luz de Cristo y de su Evangelio. Y aunque el porvenir de la Iglesia depende ante todo de las promesas de Cristo y de la asistencia del Espíritu de Pentecostés, se apoya de modo inseparable en la fe de cada cristiano y en su fidelidad, en el Espíritu Santo, al anuncio prioritario del Evangelio, ¡sin acomodaciones a los gustos del día o de cada uno!

La evangelización se relaciona con el misterio del Cuerpo místico de Cristo. La historia es precisamente el lugar de su realización. Las naciones, tan numerosas y diversas, las generaciones que se suceden unas a otras con sus semejanzas y diferencias, las culturas que mueren y que surgen, las innovaciones del pensamiento y de la ciencia, no son repeticiones o variaciones sin importancia. Su diversidad asume aquí todo un significado. Es, en efecto, una llamada a la integración en la plenitud del Cuerpo místico de Cristo (cf. Ef 1, 23) hecha a todos los hombres marcados por las sucesivas fases de la historia, y esto mediante las purificaciones necesarias y el complemento del Evangelio. La esperanza del "Cristo completo" suscita sin cesar la evangelización para renovar al hombre y al mundo (cf. Rcm 8, 18-22; *Gaudium et spes*, 39). Es inmenso el trabajo realizado desde hace 2.000 años. E inmenso es también el que se nos abre por delante. Esta perspectiva no nos debe afligir, debe estimularnos.

Antes de terminar, os exhortamos con todas nuestras fuerzas a continuar y aun a renovar constantemente vuestro magnífico trabajo de educación o de reeducación del pueblo cristiano a nivel de parroquias, diócesis y movimientos apostólicos de vuestros países respectivos.

Hemos de mantener siempre la oración misionera, que es indispensable; pero al mismo tiempo hay una apatía que sacudir, equívocos que disipar y luces que debemos proyectar sobre las conciencias de los fieles y de los Pastores.

Deseamos asimismo, que la llamada al servicio exclusivo de la evangelización sea proclamada con más claridad y valentía.

La labor, muchas veces maravillosa, llevada a cabo por numerosos cooperadores cristianos en los países en vías de desarrollo, ha encontrado fuerte eco en el corazón de los jóvenes.

También las Iglesias locales tienen el deber apremiante de llamar al servicio específico de la evangelización. ¡Consideramos que comunidades cristianas, aunque sean pequeñas, si son más evangélicas deberían dar nuevos obreros para la mies!

TAKO MISLI CERKEV...

Kristus pošilja Cerkev

Gospod Jezus je v začetku „poklical k sebi, katere je sam hotel; postavil jih je dvanajst, da bi bili z njim in bi jih pošiljal pridigovat“ (Mr 3, 13; prim. Mt 10, 1-42). Tako so bili apostoli klice novega Izraela in izvor svete hierarhije. Ko pa je s svojo smrtjo in vstajenjem enkrat v sebi dopolnil skrivnosti našega odrešenja in preнове vsega, je Gospod, ki je dobil vso oblast v nebesih in na zemlji, predno je bil vzet v nebo, ustanovil svojo Cerkev kot zakrament odrešenja in apostole poslal po vsem svetu, kakor je bil tudi sam poslan od Očeta, in jim naročil: „Pojdite torej in učite vse narode, krščajte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih spolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal“ (Mt 28, 19 sl.). „Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsemu stvarstvu. Kdor bo veroval in bo krščen, bo zveličan, kdor pa ne bo veroval, bo pogubljen“ (Mr 16, 15 sl.). Odtod izhaja za Cerkev dolžnost, da širi Kristusovo vero in odrešenje tako zaradi izrecne zapovedi, ki jo je od apostolov podedoval zbor škofov, kateremu pomagajo duhovniki, v zvezi s Petrovim naslednikom in najvišjim pastirjem Cerkve, kakor tudi zaradi življenja, ki ga Kristus vliva svojim udom; „iz njega prejema vse telo rast, ko se zlaga in sestavlja z vsakršno vezjo medsebojne pomoči, po delovanju, kakršno je primerno vsakemu poedinemu delu, in tako samo sebe zida v ljubezni“ (Ef 4, 16). Poslanstvo Cerkve se torej spolnjuje z delovanjem, s katerim poslušna Kristusovi zapovedi in po nagibu milosti in ljubezni Svetega Duha postaja v polnosti navzoča vsem ljudem in narodom, da bi jih privedla k veri, svobodi in Kristusovemu miru z zgledom življenja, z oznanjevanjem, z zakramenti in z drugimi sredstvi milosti, tako da bi se jim odprla prosta in zanesljiva pot do polne deležnosti pri Kristusovi skrivnosti.

Ker to poslanstvo nadaljuje in v teku zgodovine razvija poslanstvo samega Kristusa, ki je bil poslan oznanjat blagovest ubogim, mora Cerkev pod vplivom Svetega Duha hoditi po isti poti, po kateri je hodil Kristus, namreč po poti uboštva, pokorščine, službe in žrtvovanja samega sebe do smrti, iz katere je s svojim vstajenjem izšel kot zmagovalec. V tem upanju so namreč hodili vsi apostoli, ki so s svojimi stiskami in trpijenjem dopolnjevali, kar manjka Kristusovim bridkostim za njegovo telo, ki je Cerkev (prim. Kol 1, 24). Pogosto je bilo seme tudi kri kristjanov.

Koncilski misijonski odlok

SIMON IZ CIRENE

Osamljenec

Mi bi svetnike včasih želeli imeti po svojem okusu. Toda Bog nima „svetniškega“ kalupa. Iz vsake človeške prvine je njegova milost zmožna ustvariti svetnika. In kakor si dva človeka od prvega do sodnega dne ne bosta povsem enaka, tako si tudi svetniki niso.

Imamo jih od najbolj nerazumljivih stilitov, ki so leta preživelih osamljeni na stolpih in molili noč in dan, preko menihov, ki v svetem molku s svojo pokoro žive za rešenje sveta, do delavcev viharikov, kot je bil sv. Frančišek Ksaverij, do Don Boska, okrog katerega se je zgrinjala mladina, in prav do Filipa Nerija, ki je kakor „božji klovn“ osvajal ne le mladino Rima, ampak tudi odrasle, dasi so mnoge pobožne duše zavijale oči ob pogledu nanj in so se mnogi kardinali jezili, ker jim je – pol v šali pol zares – v obraz povedal kako bridko, do trubadurjev Frančiškovega kova, Asiškega ubožca, ali resnih skladnih ljudi Frančiška Saleškega, velikih organizatorjev, kot sta bila Ignacij Lojolski in Vincencij Pavelski, do „čudaških“ svetnikov, kot je „brat Klaus“, zavetnik švice, ali Katarina Sijenska in nešteto drugih. Galerija najrazličnejših obrazov, najrazličnejših značajev, osebenjakov, ki so še v življenju bili občudovani kot sveti ljudje, a taki, da jih „ne kaže posnemati“. Vse to se je zvrstilo v procesijo svetnikov. Vsakega posebej je oblikovala božja milost. Kajti Bog zna modelirati svetnike iz raznih snovi: iz mehke gline, iz lipovega in hrastovega lesa, pa tudi iz granita in marmorja.

Vsak proces za proglašenje ima tudi hudičevega advokata. Tudi Gnidovec ga ima. Ne vem, kdo je. A mislim si: eno bo pobral v svoj koš: Gnidovec je bil posebnež, nedružaben, trmast, samosvoj. Njegovi pomočniki, namreč sodelavci hudičevega advokata, bodo morda rabili še bolj krepke izraze. Prav: če jim to narekuje njihova vest.

Eno drži: Gnidovec je bil osamljenec. Že otrok je znal biti vesel, smehljaj je ostal na njegovem obrazu vse življenje. Toda ni ljubil družbe, posebej ne „boljše“ družbe. Ni bil pustež, toda ni bil „veseljak“, zabaven, dovtipen, dasi se je lepi šali od srca nasmehnil. Ni pa poznal hrupnega krohota.

O sebi ni nikdar govoril. Še manj je o sebi pisal. Zato ima postulator lahko delo, ker je malo pisanih stvari. Ima pa tudi težko delo, ker ne bo lahko prodreti v njegovo notranjost.

Ta njegov molk je včasih šel na škodo njegovemu zdravju. V bogoslovju je nekega dne omedlel. Njegov sošolec Mišelčič je stekel k prelatu Kulavicu, ki je bil tedaj semeniški navtatelj, in mu povedal, kaj se je zgodilo. „Saj vem, kaj mu je. Ne je in trmast je, da nič ne

pove, ko je bolan.“ Pa tudi ravnatelj je vedel, da je to svoje vrste trma.

Zanimivo je, da je potem, ko je bil vodja noviciata pri lazaristih, nekemu bratu za posebno vajo v kreposti zapisal kot prvo točko: nikdar ne govori o sebi. To je on sam imel kot življenjsko pravilo. Govoril je o delu, o potrebah, tudi kot berač prosjačil prej za škofove zavode, potem za skopljansko škofijo. A nikjer ni bil „on“, ampak zavod, škofija, reveži, cerkve.

V Geržiničevem življenjepisu je pod črto zapisana pripomba, ki bi bila lahko naslov razprave. Eden znanih kulturnih delavcev je pripomnil, ko se je spominjal, kako je po štirinajstih letih garanja Gnidovec odhajal iz Zavoda sv. Stanislava. O bivšem rektorju so zapisali drugi, da je imel solzne oči. V celem življenjepisu sem to zasledil le še enkrat, da so mu spolzele solze po licih, ko mu je do smrti izmučenemu eden najzvestejših sodelavcev rekel, da tudi on gre. Ta tedanji študent je malo prej z nekaterimi drugimi poslal posebno spomenico na škofa Jegliča, v kateri so zahtevali gotove spremembe. Ko pa je rektor odhajal, pripominja omenjeni kulturnik: „Ob Gnidovčevem odhodu nobenemu dijaku ni bilo hudo; niso ga imeli posebno radi.“

Da, bil je človek, ki je ljubezen krvavel. Pravzaprav ni nikdar imel osebnega prijatelja. Nihče ga ni toplo ljubil. Le spoštovali so ga, morda se ga nekateri bali, morda celo prezirali. A on je ljubil. Morda sta si bila še najbolj blizu z omenjenim Mihelčičem, ki je z njim vred postal duhovnik. Ta ga je že kot dijaka imel za „sv. Alojzija“. Skušal ga je popeljati v zabavno družbo. Nekoč ga je celo povabil v gostilno, a predno je bilo naročeno, je Gnidovec že odšel.

Morda tu tiči skrivnost njegove ljubezni do Kristusa v tabernaklju. Pokazala se je že v otroški dobi, večala pa iz leta v leto. O teh urah in urah razgovora z edinim in edinstvenim resničnim prijateljem bi bilo potrebno razmišljati, da bi domeli, kako je vprašanje osnovne človeške potrebe reševal ta človek; potrebe namreč, da ljubiš in si ljubljen. On se je ob tabernaklju do tega dokopal, da je svoj značaj, zares odmaknjen ljudem, uravnovesil tako daleč, da je junaško živel vse življenje tako, da je ljubil, ne da bi bil od strani ljudi ljubljen. Našel pa je odgovor pri Kristusu, ki ga je ljubil tako zelo, da ga je popolnoma osvojil.

Kdo je bolj kritičen kot mlad študent. Da je bil strog, da je veliko zahteval, da je bil tudi natančen, da ni prenesel nedostojnih šal, da je bil v pridigah predolg, da je preveč usmerjal v nadnaravno, vse to lahko drži in tudi to, da mlademu doraščajočemu fantu to kdaj preseda. A kljub temu je eden od njih zapisal: „Dokler je bil v zavodu, za nikogar ni toliko molil kot za dijake. Malo vzgojiteljev ima tako veliko skrb in ljubezen do mladih duš, kakor jo je imel Gnidovec. Kot angel varuh velike dijaške družine je razpenjal krila nad mladino, da jo varuje hudega in dviga k večnim idealom.“

Gotovo je njegova odmaknjenost včasih presenečala. Tako mu je v Vipavi, kjer je bil kratko dobo kaplan, ključar Bukovič kar na-

ravnost povedal: „Gospod Janez, prav je, da ste pobožni, a prišli ste sem za nas. Vi pa zlepa koga ne pogledate, kakor da nas ne marate.“ Gnidovec: „Saj vas vse poznam, kolikor je treba.“ Bukovič: „Že, že, a radi bi, da bi bili z nami bolj domači.“ Kaplan: „Prav, da ste me opomnili; se bom poboljšal.“ In ravno v Vipavi je bilo znano, da so se otroci zgrinjali okrog njega. Otrok pač bolj instinktivno čuti, kdo resnično ljubi, kdo pa se samo nareja. In prav tam je ustanovil Marijino družbo za fante in dekleta. A vendarle tudi tam verjetno niso jokali, ko je odhajal.

Kako je ta človek mogel posebno potem kot škof prenesti toliko udarcev, je mogoče razumeti le tako, da ni iskal priljubljenosti pri ljudeh, ne posebnih prijateljstev, pač pa neprestan pogovor s Kristusom. To mu je zadostovalo. Kot nož v srce ga je moral zaboleti očitek sodelavca v Skoplju. Prišel je utrujen z apostolskega pota in je zabrusil škofu: „Ja, prevzvišeni, treba je tudi delati, ne samo moliti.“ Kaj ta človek ni vedel, da je njegov škof prepešačil vso škofijo, veliko kot Slovenija? Da skoraj ni bilo skrite duše, ki je ne bi osebno poznal. Trenutek naveličanosti in nevolja je izbruhnila. A škof je molčal. Z vsem tem je vedno stopil pred tabernakelj. In kolikokrat so mu zabodli nož v srce prav tisti, ki bi mu morali biti v oporo. In škof je molčal. Veliki osamljenec je molčal. Toda tudi on je imel srce. V njegovih skromnih zapiskih, kjer si je zapisal dnevni sklep, se največkrat ponavlja: potrpeti. Kaj vse je izginilo v njegovem molku. Sam samcat je nosil bolečine. Ostal mu je edini: Kristus v tabernaklju.

Sv. Bernard je previharil Evropo in klical na križarsko vojsko. Sv. Frančišek je oznanjal mir in osebno stopil pred sultana v Egiptu, da ga spreobrne. In živel sta skoraj ob istem času. Sv. Bruno je šel v samoto, sv. Frančišek Ksaver je v „svetem nemiru“ vdiral v Azijo. Vsak je imel svoj obraz, vsak svojo pot, in na nek način je bil osamljen.

Prigovor, da je bil Gnidovec vreden spoštovanja in občudovanja, ne pa posnemanja, drži samo v enem pogledu. Kot za vsakega svetnika velja zanj, da ga ne moremo posnemati v njegovem značaju, v njegovih okoliščinah in njegovem poslanstvu. To tudi ni namen posnemanja svetnikov. To bi se reklo potvarjati samega sebe. Tudi Gnidovec bi potvarjal samega sebe, če bi bil po naravi na zunaj drugačen, kot je bil v resnici. Toda pri vsem ostane – kot pri drugih svetnikih, pa naj bi bili še tako nenavadni in „čudaški“ – eno: Gnidovec je klicar k svetosti. Svoj obraz ima, svojo pot je imel, svoje poslanstvo je imel. In v vsem tem je bil tako zvest sebi in milosti, da ga je ob vsej človeški enkratnosti milost preoblikovala v moža, za katerega upravičeno teče proces, da ga nam Cerkev postavi na oltar. Ko bi znali in mogli vsaj nekoliko hoditi to božjo pot, jo je hodil on sam samcat, osamljen!

F. S.

DAROVI ZA GNIDOVČEVO BEATIFIKACIJO:

N. N., USA, 100 dol.; Tone Zajc, Slovenska vas, 10.000 pesov, družina Janežič, Slovenska vas, 10.000 pesov.

JEZUIT ROZMAN O MINORITU v DREVENSKU

ZAMBIJSKI MISIJONAR
O. MIHA DREVENŠEK

Naš zambijski poročevalec o tamkajšnjih slovenskih misijonarjih nas je spet razveselil s podrobnim poročilom o razgovoru, ki ga je imel za naš list z minoritskim misijonarjem p. Mihom Drevenškom. Dodal je še veliko slik, ki jih je posnel in katerih nekatere tudi objavljamo.

1. *Si se že kdaj oglasil Katoliškimi misijonom?*

Enkrat sem poslal sliko iz Londona, mislim, da je bilo leta 1976. Priobčena je bila v KM kot oznanilo, da novi misijonar prihaja na afriški kontinent.

2. *Od takrat, ko so bralci zvedeli zate, je minilo že precej časa. Dolgo si molčal?!*

Takrat me je Jože Kokalj povezal s KM. Tega lista prej nisem poznal. Ako ni osebne povezave, se težko piše. Tudi Družini in Ognjišču nisem pisal direktno, ampak so uredniki teh slovenskih listov nekako prišli do osebnih pisem prijateljem in so nekatera pisma priobčili.

3. *KM se zanimajo za vsakega slovenskega misijonarja. Tudi zate. V tem smislu mi je lazarist Lenček, urednik KM, sporočil, da bi radi zvedeli nekaj več o tebi in tvojem delu. Bralce zanima, od kod si doma.*

Svetlobo belega dne sem zagledal v vasi Pobrczje, župnija Videm

pri Ptujju in sicer 15. septembra 1946. V družini sva bila le dva otroka, ker so se starši zelo pozno poročili. Osnovno šolo sem končal v Vidmu pri Ptujju. Našo župnijo vodijo minoriti, ki so me pritegnili, tako, da sem se odločil iti v njihovo gimnazijo v Zagreb.

4. *Kaj te je posebno privlačilo?*

To je težko reči. Največ je pripomogla vesela narava župnika p. Daniela Tomšica. Tudi veselje biti z ljudmi, v predanosti jim služiti. Pravega resnega namena še nisem imel do takrat, ko sem končal vojsko. Pred vojaško službo sem nihal, a tam je padla odločitev. Doživel sem bil namreč skupnost bogoslovcev v jugoslovanski vojski, kjer smo skupaj molili in si dajali oporo v težavah.

5. *Potem si šel v bogoslovje. Se je tam porodil misijonski poklic?*

Da. V prvem letniku sem začel misliti, da bi se priključil misijonarjem. Vse skupaj je bilo še megleno. Misel pa se je vse bolj kristalizirala. Tudi po posvečenju 1. 1972. me misel ni zapustila. Odločitev je padla junija 1. 1974, po obisku v Avstraliji.

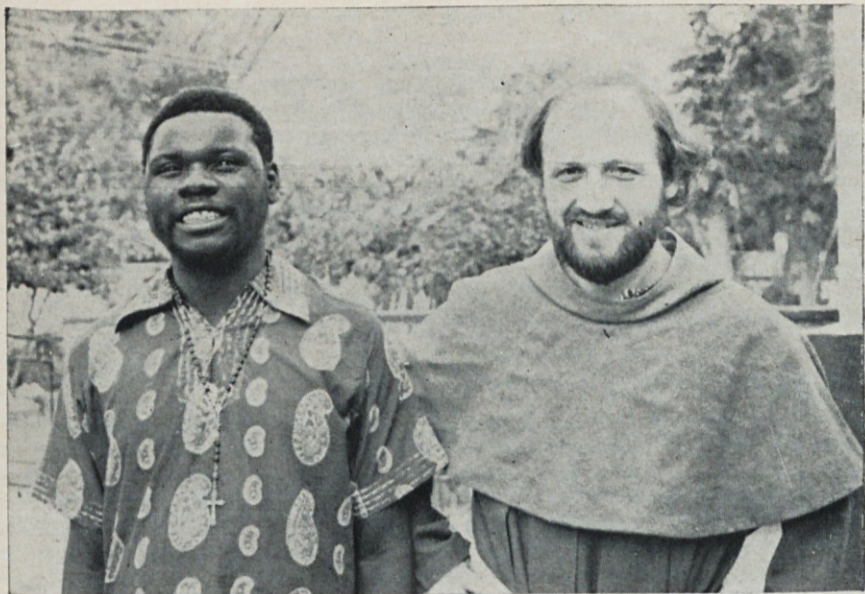
6. *Dovoli mi, da ustrežem svoji radovednosti. Kaj pa si delal na kontinentu kengurujev?*

V resnici sem bil tam. A nisem šel le gledat kenguruje. Tja smo šli pet. V bogoslovju nas je bilo več veseljakov, ki smo radi skupaj pre-

Nekdanji slovenski ansambel MINORES, katerega član je bil tudi misijonar o. Drevenšek. Stojе od leve na desno: Miha Drevenšek, Franček Čuček, Zdravec Stanko, Janez Antolič. Sedita: Lojze Klemenčič in Milan Križan.

O. Miha Drevnšek z Mateom, črnim, a slepim laičnim sodelavcem.

pevali. L. 1970 smo ustanovili ansambel „MINORES“ (Minores Fratres Conventuales). S pesmijo smo širili versko misel v Sloveniji. Nastopili smo vsaj petstokrat. Gestovali smo tudi v Italiji in Avstriji ter Nemčiji. A na povabilo avstralskih verskih voditeljev, predvsem p. Vale-rijana in s. Mirjam, smo preko vseh zaprek poleteli v Sydney. V de-želi kengurujev smo razveseljevali Slovence s koncerti, ki jih je bilo vseh skupaj 38. Avstralska TV je posredovala naše petje širšemu krogu Avstralcev v šestih TV oddajah. Uspeh v Avstraliji nas je utrdil v poklicu. Služiti ljudem kjerkoli na svetu je postal moj ideal. Že jeseni istega leta sem napisal prošnjo za misijone. Prošnjo so ugodno in v najkrajšem času rešili. Dovoljenje so mi morali dati domači pred- stojniki kot tudi višji predstojniki v Rimu. Uspeh na gostovanju pa ni prinesel enakih sadov vsem članom ansambla. Tako nas je zapustil Stanko Zadavec. Za vzrok je navedel, da je izgubil vero. Njegov odhod nas je zelo potrl. Potlej je prišla še moja odločitev, da grem v misi- jone. Oba faktorja sta botrovala koncu našega priljubljenega ansambla. S koncertom na ptujskem samostanskem dvorišču, ki ga je prišlo po- slušat par tisoč ljudi, se je ansambel poslovil in rekel svoj: Amen. Ostale pa so plošče in lepi spomini. Mislim, da smo z njimi vgradili kamenček v zgradbo slovenske Cerkve.

7. *Ti volje tako nisi izgubil, ampak si z novim poletom zajadral v misijone. Na izbiri si imel verjetno več misijonov. Tvoji sobratje*

delajo že v različnih deželah Azije in Afrike. Kako si se odločil ravno za Zambijo?

Naš red minoritov je razdeljen na province, provincijalne in generalne kustodije. Za provincijalne kustodije skrbe posamezne province, za generalne pa generalna kurija. Ker je slovenskih minoritov malo, 52 nas je vseh skupaj, in ker je naša provinca še razmeroma mlada, ustanovljena je bila l. 1972, nimamo svojega posebnega misijskega področja. Zato sem se dal na razpolago generalni kuriji z željo, da me pošljejo, kjer je potreba največja. Tako sem po enoletnih pripravah v Angliji pristal 29. januarja 1977. v Ndoli – Zambija. Ndola je drugo največje mesto bakrenega pogorja. Tu delujejo minoriti različnih narodnosti. Jaz sem edini Slovenec med njimi.

8. *Pa nisi tako osamljen. Verjetno si vedel, že preden si prišel, da v Zambiji delujejo tudi slovenski jezuiti?*

Sicer sem vedel, da delujejo v Zambiji slovenski jezuiti, imel pa nisem z njimi nobenega osebnega stika. Svoj odhod v misijone sem držal v tajnosti. Potem je prišel p. Jože Kokalj na dopust in na zdravljenje v London. To je bilo l. 1976. Tam sva se srečala. Prav tam sem se seznanil s profesorico Kristino Mlakar. Tudi njen brat, p. Janez Mlakar, se je tiste dni zaustavil za nekaj dni v Angliji. Tri leta je misijonaril v Zambiji in je šel v ZDA na dveletni študij. Ko sem priletel na lusaško letališče, me je p. Jože Kokalj prišel čakat in pozdravit. Tako so bili prvi stiki vzpostavljeni. Od takrat smo se večkrat obiskali. Spoznal sem tudi br. Jožeta Rovtarja. Vem, da nisem sam. V tujini tako prav pride in dobro dé, ako se lahko pogovoriš s kom po domače. Sedaj živim v župniji sv. Petra in Pavla, skupaj s poljskim patrom Johnom. Dobro se razumeva, a se z njim ne morem tako pogovoriti, kot s teboj.

9. *Važno je predvsem, da se človek počuti domačega z ljudmi, s katerimi dela. Za to je pa jezik nujno sredstvo. Takoj po prihodu si šel v šolo za bema jezik. V Ognjišču smo lani brali, da si imel težave pri pogovorih, ker sprememba naglasa popolnoma spremeni tudi pomen besede. Po enem letu si se že kaj bolj privadil?*

Pravzaprav nisem šel takoj v šolo za jezik, ampak so me najprej poslali v misijon sv. Terezije v IBENGO, da se malo privadim podnebju in morda vsaj površinsko odkrijem navade in mentaliteto domačinov. Tam sem hudo zbolel za malarijo. „Matilda“ mi je skoraj ohladila pete, kot se temu v žargonu reče. Sv. Peter me pa še ni hotel, ker v raju še ni bil pripravljen prostor zame. Po dveh mesecih sem okreval in odšel v ILONDOLO, kjer je center za učenje Bema jezika. Učenje se mi je zdelo strašno komplicirano, predvsem zaradi izgovorjave. Različna intonacija iste ali podobne besede ima popolnoma drug pomen. N. pr.: ukufúndá pomeni učiti, a úkufúnda pa 'potegniti iz kože' (beri kakor piše). Človek se tudi zelo lahko zmoti pri izgovorjavi podobnih besed. Primerilo se mi je, da sem pozdravil z „Imfubu ibe nenu“ (morski konj bodi z vami), namesto: „Imfumu ibe nenu“ (Gospod z vami).

Zato so nam šele po daljšem času dovolili maševati v čibemba jeziku. Jaz sem bil pa dnevno maševal v domačem jeziku od vsega začetka. Vnema pa taka! Potlej so se vsi čudili, kako mi je dobro šlo, a niso vedeli, da sem se bil na napakah učil. Domačini niso mogli razumeti, da še nič ne znam povedati, ko sem pa tako dobro bral.

Začetne težave sem prebrodil predvsem z vsakodnevnimi obiski ljudi, ki so me potrpežljivo poslušali in me popravili, ko sem delal napake. Po treh mesecih šole sem šel v mesto Kitwe nadomestovat župnika v katedrali Presvetega Srca Jezusovega. Moja angleščina še ni bila povsem uglajena, in kako naj se človek znajde po kratki šoli v čibemba jeziku. Na tej dvojezični župniji sem pa takoj prevzel vse župniške posle in obveznosti. Župnija šteje 40.000 ljudi, od teh je 8.000 katoličanov. V šestih mesecih ne le, da nisem utonil, ampak sem kar lepo plaval.

Kasneje se je moje znanje jezika utrjevalo na misijonu sv. Antona. A tam sem se čelno trčil z enim od glavnih težav misijonarjenja v Zambiji: Jeziki. Na področju te župnije ljudje govore Lamba jezik. Ker sta si jezika slična, sem zaplaval tudi tokrat. Od 28. maja letos spet nadomestujem župnika na dopustu tukaj v Chingoli, na župniji sv. Petra in Pavla. Tu ljudje večinoma govore Bemba. Tako mislim, da sem splaval na zeleno vejo, vsaj kar se tiče tega jezika. Tu bom ostal do oktobra meseca, ko se vrne župnik z dopusta.

10. *Si se pa veliko selil?*

V enem letu in pol sem se preselil šestkrat. Zaradi pomanjkanja duhovnikov je težko najti zamenjavo za tiste misijonarje, ki odhajajo na dopust v domovino. Dopusti so postali pogostejši, na tri do štiri leta in to zaradi olajšanega potovanja z letali. Izkušnja je pokazala, da obiski v domovini pomagajo tako osebnemu počutju kot tudi delovnemu elanu. Medtem ko so misijonarji odsotni, delo teče naprej. Predstojniki mislijo, da se je mlajšemu lažje privaditi na različne kraje; tako sem krpal luknje. Pri tem me je tolažila tudi zavest, da sem omogočil dolgoletnim misijonarjem zasluženi dopust. Seveda se človek krpanja lukenj počasi naveliča; predstojniki to vedo in mi bodo oktobra letos dali stalnejše mesto. Kje, še ne vem. Oktobra imamo kapitelj in takrat se bodo te zadeve reševale. Bogu sem hvaležen za vse izkušnje.

11. *Kako se kaj počutiš na sedanji župniji sv. Petra in Pavla?*

Kar v redu. Tu zamenjujem župnika p. Cornelia Tessari-ja, ki je Italijan po rodu. Šel je na daljši dopust domov. Župnija sv. Petra in Pavla je ena od sedmih župnij v rudniškem mestu CHINGOLA, ki šteje 200.000 prebivalcev. Mesto se ponaša z največjim odprtim rudnikom bakra na svetu. Sam si ga videl, ko si si ga včeraj ogledal. Tako so naši župljani, 6.000 po številu, v glavnem rudarji in uslužbenci. Župnijo vodi dobro organizirani župnijski svet. Zanimivo je to, da je njegov predsednik direktor rudnikov v CHINGOLI. Pod njegovim vodstvom je župnija lani obnovila cerkev, letos pa povečuje dvorano. Velika potreba v župniji je organiziranje mladine. Zato so prostori potrebni. Celotno breme materialnih stroškov so sami prevzeli.

12. *V Sloveniji si s kitaro širil versko misel. Si kitaro s prihodom v misijone obesil na klin?*

Kje pa! Malo mi je dolgčas po ansamblu „MINORES“. Zato si včasih vzamem kitaro, n.pr. takrat, ko se mi vse povzpne na glavo. V samoti si zaigram in zapojem, pa pozabim na vse težave. Kitara je velika pomoč pri pastoralnem delu. Poživi sestanek, prinese utrip pri mašah. V KITWE sem ustanovil mladinski zbor, ki poje pri maši. Isti zbor je začel sodelovati tudi na zambijski TV in radiju pri mladinskih oddajah. Z mojim odhodom zbor ni razpadel, ampak se je osamosvojil. Mene pa so ohranili kot mentorja. Tudi v župniji sv. Petra in Pavla je mladinski zbor, a še v porodnih bolečinah. Čez kakšnih par tednov bomo imeli prvo mladinsko mašo.

13. *Danes je prvi petek in v cerkvi ste imeli pobožnost k Presvetemu Srcu Jezusovemu. V težkih časih so Slovenci kot tudi drugi narodi častili Presveto Srce Jezusovo, kar priča tudi tretji del nedavno izdane knjige o škofu Rožmanu. Zambijo in okoliške dežele so zadele podobne težave kot Evropo pred leti. Se kristjani tudi tu zatekajo k molitvi in pobožnosti prvih petkov in prvih sobot?*

Cela Afrika je tleči ogelj in človek nikoli ne ve, kje in kdaj bo ogenj izbruhnil. Tako so dobrih 20 km od CHINGOLE imeli vojno, ko so iz Angole vdrli gverilci v Zaire in opustošili pokrajino SHABO.

Naš misijonar z mladinsko skupino nadebudnih pevcev. Na desni je poljski župnik kar dveh župnij v predmestju.

O. Drevenšek med ministranti.

Najhuje je seveda na južni meji med Zambijo in Rodezijo. Misijonarji se naravno zatekamo k molitvi. Človeka pertrese vest o ubitem misijonarju ali misijonarki v Rodeziji. Vselej si mislim, kdaj bom jaz na vrsti. Sicer pa, če bi na to mislil, bi kar jutri spakiral in odšel iz misijona. Bodri me Pavlova beseda, naj oznanjamo evangelij, naj bo prilično ali neprilično. Predati se moramo v božje roke in bo, kar bo. Zaenkrat še ni nobenih zaprek za širjenje vere. Vlada je misijonarjem zelo naklonjena in ljudje nas imajo radi, kljub temu, da smo belci. Naj Presveto Srce Jezusovo bedi nad nami!

14. *Pri somaševanju se je zakristan nekam čudno obnašal. Krilil je z rokami, hodil okoli kot da je sam v cerkvi.*

To je naš MATEO, ki je od rojstva skoraj popolnoma slep. Zanimivo je to, da vse pripravi za mašo, izredno rad ministrira, vodi otroško petje, pridiga, če je potreba, poučuje otroke in katehumene ter razlaga sv. pismo raznim skupinam. Ima izredno dober spomin. Tako se je vs katekizem in večji del sv. pisma naučil na pamet. Kako dobro si vse zapcmni, je razvidno iz sledečega primera: Za Veliko noč sem pomagal pri obredih Velikega tedna na tej župniji. Dvakrat sem zapel pesmico. Ko sem po dveh mesecih prišel zamenjovat župnika, mi je isto pesem zapel od A do Ž. Ljudem se zdi smešen, posebno če ga prvič vidijo. Revez se mi smili. Posvetoval sem se z zdravnikom

ki mi je priporočil, naj ga peljem na pregled. In sem ga peljal. Ugotovili so, da bi mu lahko odstranili mreno in bi ta 24 letni fant lahko videl s svojimi očmi fotografijo, ki si jo napravil danes popoldne. Operacije se pa tako boji, da ga vedno, kadar o njej nanese beseda, objame panični strah. Upamo, da ga bomo počasi s prepričevanjem in molitvijo pripravili do tega, da bo na operacijo pristal. Vsa župnija vidi njegove talente in bi radi, da bi fant spregledal. Tako bi bil tudi misijonu v še večjo pomoč.

15. *Kot v mnogih deželah, tako je tudi v Zambiji precejšnja razlika med tistimi, ki imajo, in tistimi, ki imajo manj. Si nemaniči pomagajo s tatvinami?*

To me najbrž vprašuješ, ker so mi pred tremi tedni vlomili v sobo. Nepovabljeni gostje so odnesli radio s kasetami vred. Razlika med tistimi, ki imajo, in tistimi, ki nimajo, je velika. Skušnjave so velike in marsikdo jim podleže. Večkrat pa se žal zgodi, da kradejo taki, ki imajo vsega dovolj in bi radi še bolj obogateli. Meni so tatje vzeli le radio; zame je to precejšnja reč. A če nekomu izgine avto s parkirnega prostora, je stvar hujša. Nekemu poljskemu patru so ukradli avto, ki ga je sam kasneje videl v Zaire. Vendar bi bil jalov vsak poizkus, da bi ga nazaj dobil. In takih primerov je veliko.

16. *Bralce KM verjetno zanima, kakšne načrte imaš za bodočnost. V letu in pol si imel priložnost spoznati mestne in podeželske župnije in misijonska področja. Kam te srce bolj vleče?*

Vsekakor na podeželje. Najbolj zadovoljen sem bil na misijonu sv. Antona, ki obsega veliko področje od misijona sv. Terezije 300 km proti zahodu. Najbolj mi ugaja kombinacija pastoralnega in kmečkega dela. To imam najbrž od staršev; prihajam iz kmečke družine.

17. *Zveniš kot kakšen podeželski župnik. Vendar pa je tvoja usmerjenost kot nalašč za Zambijo, ki si na vse kriplje prizadeva razviti poljedelstvo. Kako si na župniji sv. Antona uspel zediniti pastoralno delo s kmetovanjem?*

Ob petkih, sobotah in nedeljah sva s sobratom hodila od vasi do vasi, obiskovala ljudi, se pogovarjala, učila katekizem, poslušala njihove probleme ter pomagala, kolikor sva mogla. Marsikdaj sva pripeljala bolnika v bolnišnico in sploh nudila prvo zdravniško pomoč. Letos je bilo še posebej težko zaradi obilnega deževja. Ostale štiri dni sva ostala v centru misijona. Tam sem imel dovolj časa tudi za obdelavo zemlje. Prvič na tem področju smo letos obdelali hektar zemlje za posetev pšenice. Posejal sem jo sam in naredil namakalno napravo za suho dobo. Ko sem odhajal ob koncu maja, je pšenica ravno pričela zoreti. Dobro je obetala. Sedaj so jo verjetno že poželi. Rad bi šel žet, a imam preveč dela, pa tudi daleč je. Mi bodo že povedali, kaj so spravili v žitnico.

Notranjost cerkve sv. Petra in Pavla, kjer o. Drevenšek zdaj deluje.

18. *Omenil si obilico dežja. Po celi Zambiji ga je bilo padlo neverjetno veliko. Marsikatero cesto je voda uničila, veliko hiš se je zrušilo. V naši župniji Mumbwa so se zrušile cele vasi. Kako ste kaj vi prestali deževno dobo?*

Voda nam je uničila skoro vse ceste. Šest tednov smo bili odrezani od sveta. Na nekaterih odsekih je voda razmočila cesto tako, da se je vsako vozilo pogreznilo do osi. V eno takšnih lukenj smo navozili s prevozne strani trinajst kamionov kamenja, a je komaj zaleglo, da smo spravili čez prazen kamion. Če bi imeli več kamenja, bi nam verjetno uspelo zakrpati luknjo popolnoma, a smo morali čakati, da je deževje prenehalo. Šele potem smo lahko šli v mesto LUANSHYA in nakupili najnujnejše potrebščine. Oskrbujemo tudi prebivalstvo, saj je misijon edina trgovina, ambulanta, prevozno podjetje... tja civilizacija še ni prodrla. Ako me bodo predstojniki poslali na podeželje, bom potreboval močno terensko vozilo, lahko bom uporabljal moje omejeno znanje medicine in moji žilici za poljedelstvo bo zadoščeno. Naj to dodam, da zambijska vlada delo na polju visoko ceni in bom lahko igral vzgojno vlogo v vesplošnih naporih za dvig poljedelstva. V Zambiji so za to neomejene možnosti. Zemlje je dovolj in je zelo rodovitna. Ljudje pa zemlje ne ljubijo dovolj in jim zato sadove zaenkrat še bolj skopo vrača.

Pogovarjal se je p. Stanko Rozman.

AZIJSKE MISIJONARJE SEM OBISKAL

L. L. C.M.

V BENGALSKEM MISIJONU PRI O. CUKALU, BR. UDOVČU IN BR. VIDMARJU (Nadaljevanje.)

Taksi je br. Kešpreta in obiskovalca pripeljal pred Zavod sv. Ksaverija v Kalkuti že okrog šestih zjutraj. Na zidu dvoriščne ograje pred kar mogočno, večnadstropno stavbo sva zapazila v stiliziranih kovinskih črkah napis „St. Xavier's College“. S kovčeki otovorjena sva stopila na prostorno dvorišče; desno in levo in pred nama so se dvigale zavodske stavbe z mnogimi vhodnimi vrati. Stopiva do glavnega vhoda in poveva prvemu patru, ki nanj naletiva, Indijcu, da iščeva brata Udovča. Še malo počakava in pride drug pater, ki ni bil Indijec, ter naju popelje v tretje nadstropje. Tudi tam malo počakava in se razgledujeva. Stojiva na hodniku, s katerega je pogled na prostorno notranje dvorišče; tu šele moreva premeriti ogromnost tega zavoda, kajti njegove štirinastropne stavbe obdajajo od treh strani dvorišče, znatno večje od nogometnega igrišča. Pozneje nama je br. Udovč pravil, da tu študira okrog 2.000 visokošolcev in okrog 3.000 srednje in ljudske šole. V zavodu deluje 40 jezuitov, od tega 35 duhovnikov, trije bratje in dva sholastika, ki so domala vsi profesorji na univerzi; poleg teh poučuje tamkaj še več sto laičnih moči, od katerih je kaka tretjina katoličanov. Kasneje sem videval v Zavodu polno študentovskega življenja od jutra do pozne noči, kajti fakultetni študij ima tudi večerne urnike. V dneh, ko sem tam maševal, sem opazil zjutraj in čez dan več mladih, ki so zbrano vsak zase molili. V soboto in nedeljo pa sva s spremljevalcem opazila mnogo nešolskega življenja, ko so se zlasti univerzitetni študentje zbirali k mašam, na razne tečaje in zborovanja. Vsekakor: Ta Zavod je pač najpomembnejše središče inteligenčnega katoliškega življenja v Bengaliji in nje glavnem mestu Kalkuti.

Ko sem, čakajoč, pohajal po odprtih hodnikih, sem po zidu opazil obešene skupinske fotografije, pa sem na nekaterih videl v prvi vrsti sedeti zraven rektorja kolegija našega o. Lojzeta Demšarja, ki je več let deloval v tem Zavodu kot magister, z drugo besedo, ekonom. Na več fotografijah sem zasledil tudi našega o. Janeza Ehrlicha, ki je bil do zadnjega knjižničar te velike študijske hiše in je umrl komaj dober mesec dni pred obiskovalčevim prihodom. Ostali slovenski bengalski misijonarji, tudi jezuiti, so pa ves čas delovali, kot pravimo, na terenu, večinoma dušnopastirsko, tako o. Stanko Poderžaj, o. Viktor Sedej in o. Jože Cukale, pa večinoma bivanja v Indiji tudi o. Lojze Demšar. Na deželi delujeta tudi dva še živeča sobrata, ki sta prišla iz jugoslovanske jezuitske province za Bengalski misijon: Ante Gabrić in štefan Polgar, ki je po rodu Madžar, oba duhovnika. Zlasti v začetku Bengalskega misijona smo veliko brali o o. Mesariču, Hrvatcu, in o bratoma o. Joškotu in o. Antonu Vizjaku, ki sta bila po materi Slovenca. Poleg bratov Udovča in Vidmarja, ki ju je obiskovalec doživel, je deloval večinoma na predgorju Himalaje še br. France Drobnič, ki je bil dospel v Indijo skupaj s Poderžajem in Udovčem, a umrl kakih deset let pred obema, in sta delovala še tudi že pokojni brat Ribaš in brat Lukan, ki še živi v domovini.

Vsi ti slovenski in hrvaški misijonarji, če že niso dalj časa delovali v tej hiši, so se pa gotovo pogosto v njej ustavljali, saj se smatra Zavod kot nekako središče jezuitskega misijonskega dela na severu Indije, zlasti še, ker je sedež nadškofije Kalkuta čisto zraven Zavoda.

Pa je že prišel vljudni jezuit in naju popeljal v nama namenjeno veliko sobo z dvema posteljama, kjer sva odložila prtljago, se malo uredila, pa šla k sveti maši, saj je bilo še vedno zgodaj zjutraj. Zavodska kapela je samostojna stavba, ki pa je vzdana v zavodska poslopja, da na zunaj niti ni opazna. A je prav za prav kar velika cerkev, ki ima v ozadju zgoraj velik kor, ob straneh pa široke galerije, na katere se pride s hišnega hodnika; na galerijah so drug ob drugem številni oltarji za maševanje in so domala pri vseh že bili mašniki; tudi spodaj v cerkvi je bila javna služba božja. Na galerijah so mašniki maševali tiho, vsak zase, brez strežnika ali kakega vernika; le od časa do časa do časa je pristopil zakristan in uredil to in ono, kar je bilo potrebno za naslednjo sveto mašo. Nekateri drugi patri so bili že odmaševali in opravljali zahvalo na koru. Eden od njih je brž opazil, da se kot novinca v hiši ne znajdeva, in nama razložil, kako in kaj glede mojega maševanja.

S pomočjo br. Kešpreta sem vse pripravil in se opravil ter začel z najsvetjšo daritvijo. Sem moral izgledati kot kak škof, ker sem imel edini ministranta... Povsod, kjer sem v Aziji maševal, sem si pomagal s slovenskim mašnim obrazcem tako, da sem stalne dele molil v slovenščini, spremenljive, ki jih v slovenskem molitveniku ni bilo, pa v latinščini, kajti domala povsod sem našel tudi latinske mašne obrazce. Ker pri teh mojih mašah zlepa ni bilo kakega drugega vernika kot le moj spremljevalec in pa morda kaka slovenska sestra, to dvojezično maševanje pač ni bilo nikomur v zgledovanje...

Med mašo sem se spomnil živečih in že umrlih slovenskih bengalskih misijonarjev. Ko sem pri kratki zahvali na koru gledal doli v cerkev, sem se spomnil, da sem prav za prav sliko notranjščine tega svetišča že nekajkrat objavil v našem misijonskem listu, najnazadnje celo na ovitku čez in čez pred komaj dvema letoma, ko je umrl o. Stanko Poderžaj, ki je, kot vsi drugi umrli slovenski jezuitski misijonarji, med pogrebno mašo ležal v odprti krsti med svečami pred oltarnimi stopnicami glavnega oltarja te zavodske cerkve.

Ko sva z br. Kešpretom vstajala, da odideva iz cerkve, se nama pri-seje, na palico se opirajoč, brat Janez Udovč. Nazadnje sem ga videl še kot srednješolec pred nekako 50 leti v ljubljanski unionski dvorani na poslovilni slovesnosti, ko so kot prvi trije Slovenci odhajali v Indijo o. Stanko Poderžaj, br. Janez Udovč in br. France Drobnič. Kajpada se je brat Udovč moral v teh 50 letih precej spremeniti, a ker sem ga stalno videval na fotografijah za „Katoliške misijone“, sem ga imel v zavesti takega, kot je tedaj stal pred menoj in sem ga kajpada takoj spoznal. Bil je v belem talarju z belim cingulom, v rokah pa poleg palice za opiranje neizogibni klobuk, ki ga je takoj dal na glavo, kakor hitro smo stopili iz cerkvenega prostora.

Ko sem se pripravljaj na potovanje, mi je br. Udovč pisal, naj pridem takole do konca februarja, dokler je on še na počitnicah v Kalkuti, pa da bova šla z njim potem v njegov delokrog, ko se bo vračal nazaj v Darjeeling na himalajsko predgorje. On je že zadnja leta vsako zimo preživel v

Kalkuti, kajti gori v višini mu je bilo premraz; avijonsko vožnjo so mu pa vedno plačali organizatorji cvetličnih razstav v Kalkuti, kajti dr. Udovč kot priznani tovrstni strokovnjak je bil stalni član razsojevalne komisije teh razstav. Ko je koncem februarja v Kalkuti pritisnila prevelika vročina, v Darjeelingu pa pojenjal najhujši mraz, se je br. Udovč vračal nazaj k svojim planinam.

Midva z br. Kešpretom sva torej prišla kar pravočasno; zadnji teden februarja bi obiskala vse misijonarje okrog Kalkute, potem bi pa šla z br. Udovčem v Darjeeling, od tam pa k salezijanskemu misijonarju Pavlu Berniku tja v Shillong. A brat Udovč nama je kar kmalu povedal, da naju ne bo mogel spremljati v svoj delokrog. Pri 83 letih življenja mu je namreč začelo srce tako pešati, da mu bo treba na kak način priti na pomoč, če le mogoče, z operacijo: Zdravniki bi mu k srcu vložili mali aparat na električni pogon, ki bi mu urejeval srčno utripanje (marca pasos), da bi dela željni misijonar mogel še naprej delati v svoji ljubljeni vrtnariji jezuitskega zaveda v Darjeelingu.

Brat Udovč je obiskovalca popeljal v veliko hišno obednico, kjer se pokrepčajo patri, pa sva se tudi midva. Nato naju je peljal v svojo sobo v tretjem nadstropju, do koder smo se povzpeli z dvigalom. Še malo smo kramljali o misijonarjevem zdravstvenem stanju. Brat Udovč je bil glede bodočnosti čisto miren in ravnodušen, tudi operacije se ne bi čisto nič bal, le škoda se mu je zdelo toliko denarja za dragi aparat, zlasti ker ni čisto gotovo, če bi se v njegovem primeru obnesel. Vsekakor, preden bi šel nazaj v Darjeeling, bi moral nekaj ukreniti glede svoje srčne težave, kajti z njo ga zdravnik ne pusti nazaj. Govorili smo še o marsičem iz misijonskega življenja tamkaj; iz vsega sem zaznal, da je br. Udovč zelo plemenita osebnost; kako lepo se je znal izražati o vsakem svojem bližnjem.

Ko sva bratu izrazila željo, da bi le šla rada pogledat njegov delokrog gori v hribih, da vidiva, kje se mu je utrudilo srce, nama je brat takoj dejal, da morava iti na vsak način in da je vse dogovorjeno: brat Vidmar, ki je tudi sam nekaj let deloval tam, naju bo pospremil. In – če o volku govoriš, volk pride... kot pravi slovenski rek – prav tedaj se prikaže med vrati drugi misijonar, ki sva ga želela najti v Kalkuti, brat Leopold Vidmar. Udovč mu je namreč telefoniral, da sva dospela, in dobri brat je pohitel, da se sreča z nama. Tudi on je tedaj živel v Kalkuti, kjer je prezidaval neko cerkev, ki so jo jezuiti kupili od protestantov, pa je bilo treba vse popraviti in deloma predelati za katoliško bogoslužje, da bo cerkev služila novoustanovljeni tamkajšnji fari. Brat Vidmar je sploh zidarski mojster; domala ves čas svojega misijonskega življenja v Indiji zida in zida. Pa ni več mlad, saj ima že 76 let. Prav za prav izgleda častitljivejši kot brat Udovč, kajti le-ta ima le malo bradico, dočim bratu Vidmarju tipična misijonska brada sega daleč proti pasu. Dočim je br. Udovč doma z Gorenjske, je br. Vidmar Dolenjec, doma iz Stopič pri Novem mestu. Ima brata duhovnika, ki že trideset let deluje v Braziliji. Ko je bil naš misijonar pred leti na oddihu v Evropi in Severni Ameriki, je želel srečati tudi svojega brata v Braziliji, pa mu to ni bilo mogoče radi nekih formalnosti...

Ko smo si ob tem izrednem srečanju treh indijskih misijonarjev in misijonskega priganjača iz zaledja izmenjali prve misli in vtise, smo se zmenili, da naju brat Vidmar spremi na urade, kjer moramo dobiti posebno dovolje-

Na strehi Zavoda sv. Ksaverija v Kalkuti: od leve na desno br. Vidmar, br. Udovč in br. Kešpret, pa obiskovalec. Fotografiral je o. Jože Cukale S.J.

nje za vstop v obmejni pokrajini: v Darjeeling pod Himalajo zraven Nepala in v Shillong, glavno mesto bivšega Assama, zdaj indijske države Meghalaya blizu Pakistana.

Br. Vidmar naju je s taksijem zapeljal na oba urada; povsod so bili uradniki iz tistih obmejnih dežel, kar se jim je videlo že na polti in sploh fiziognomiji. Prebivalstvo Indije nikakor ni enovito; čim bolj proti severu nad Kalkuto na primer greš, bolj dobivajo obrazi mongolske poteze.

Ko smo se vrnili v Zavod, smo se vsi skupaj podali h kosilu. Kakor sem imel priliko opazovati tudi po drugih večjih jezuitskih zavodih po Aziji, ne obedujejo vsi naenkrat ali morda za skupno mizo, ampak je obed od gotove do gotove ure in v obednici je več okroglih miz za štiri, pet oseb vsaka, pa se vsedeš, kamor te je volja. Tudi je v navadi samopostrežba: Stopiš k patru v bližini kuhinje, kjer so pripravljeni krožniki in drugo, pa razne jedi; poslužiš se lahko vsega, česar si želiš. Kakor po salezijanskih zavodih že preje, sem tudi tu videl, da so bile pripravljene nekatere jedi po indijskem okusu in nekatere po evropskm. Med jezuiti tu je tudi več Indijcev.

Po kosilu smo šli spet kramljat v Udovčevo sobo in kar naenkrat se prikaže tretji slovenski jezuitski misijonar – moj prijatelj o. Jože Cukale, ki deluje na fari v kalkutskem predmestju Keorapukur, kakih deset km od

središča velemesta. Kakšno srečanje, kakšno veselje! Že malo osiveli, a mladostno živahni o. Jože je prišel napravljen kar na pol indijsko: preko hlač spuščena posebna srajca, čez rame torba iz blaga, na glavi vaskovska čepica. Tudi njega so po kurirju obvestili o obiskovalcih. Pa je prinesel seboj veliko kranjsko salamo, ki jo je baš tiste dni prejel od svoje sestre v domovini; le-ta ga sploh pridno zalaga s tovrstnimi dobrotami. Cukale je doma na Vrhniku. Gimnazijo je napravil v škofovih zavodih. Spoznala sva se поблиže v ljubljanskem bogoslovju in na fakulteti. Ker je on že tedaj pesnikoval in pisal, jaz pa pri misijonstvu sodeloval, mi je že tedaj napisal to in ono za „Katoliške misijone“ in za misijonske prireditve, kajti bil je poln razumevanja tudi za misijonstvo. Nikdar si pa ne bi mislil, da bo kdaj postal misijonar. Po novi maši je res šel v dušnopastirsko službo, a se ob nastopu komunistične oblasti v domovini umaknil v inozemstvo, kjer sva bila lep čas skupaj v begunskem taborišču v Monigu. Kar naenkrat je pa izgubil in povedali so mi, da je vstopil k jezuitom. Tudi tedaj še nisem mislil, da bi šel na misijonsko polje. Pa me razveseli vest, da je odšel kmalu po opravljenem novicijatu – v Indijo. Od tedaj naprej sem bil v stalni pisemski povezanosti tudi z njim, kot z vsemi ostalimi slovenskimi misijonarji in misijonarkami, nisem ga pa videl trideset let, kajti ko je on odšel pred nekaj leti na dopust v Evropo in Severno Ameriko, Južne Amerike ni obiskal.

Tako sem bil srečanja z njim toliko bolj vesel. Bilo nas je že pet skupaj: trije bengalski misijonarji, brat Kešpret in obiskovalec. Povzpeli smo se na hišno teraso, stopili med rože, ki jih je tudi v Zavod prinesel br. Udovč, in se slikali, bolje rečeno, slikal je obiskovalec vse štiri misijonarje skupaj, br. Kešpret je pa filmal. (Slika je bila objavljena na čelni strani prejšnje številke.)

No, s tremi bengalskimi misijonarji sem bil v času bivanja v tem kraju še večkrat skupaj. A čim prej je bilo treba obiskati tudi misijonarje in misijonarke v bližini Kalkute oziroma severno od Kalkute sploh. Radi izgube časa v Tabrizu in potem v Madrasu ni kazalo izgubljati niti dneva. Zato smo tudi zdaj, ob tem srečanju s tremi bengalskimi jezuiti, hitro napravili načrt za obisk misijonarke s Terezije Medvešček iz družbe Hčera Marije Pomočnice, ki deluje kot sestra prednica v kakih 20 km oddaljenem Bandelu, ki je romarski kraj ne le za katoličane, ampak tudi za mnoge verne hindujce in muslimane. S taksijem naj bi naju tja popeljal sam o. Jože Cukale še tisto popoldne.

PRI S. TEREZII MEDVEŠČEK V BANDELU

Ta misijonarka, doma iz Slovenije, ki deluje že blizu 50 let v Indiji, je večina svojega delovanja posvetila raznim zavodom Hčera Marije Pomočnice v Assamu, sedanjem Meghalaya, v njega glavnem mestu Shillong in v kraju Jowai. Zadnja leta pa je predstojnica velikega šolskega zavoda in internata za dekleta gorskih rodov v Bandelu, kjer delujejo gospodje salezijanci.

Tudi s to misijonarko se obiskovalec še nikoli v življenju ni srečal, pač pa bil z njo v stalnih pismenih zvezah; kajpada jo tudi br. Kešpret, ki je pač njen duhovni sobrat, kajti oba pripadata ustanovam svetega Boska, še ni srečal, dočim jo je o. Cukale že večkrat obiskal. Z veseljem smo šli torej na pot. Vozili smo se najprej lep čas po Kalkuti, ki je večmilijonsko mesto

8 kar velemestnim središčem, ki pa sicer slove kot najbolj umazano mesto Indije. Res, kakor hitro prideš iz središča, doživljaš znake zanemarjenosti, prenatrpanosti in revščine. Tudi cesta, ki vodi iz mesta proti Bandelu, je bila silno izdelana. Ker taksi radi tega ni mogel voziti naglo, smo prišli v Bandel že proti mraku. To je stran od večje ceste odmaknjeni kraj s cerkvijo, ki smo jo mogli videti le od zunaj in ki ni imela nobene indijske arhitektonske posebnosti, skoraj bi me spominjala na kako enostolpno kolonialno svetišče v Južni Ameriki. Kakih 300 m stran od cerkve imajo Hčere Marije Pomočnice velik zavod, kjer vodijo deklško ljudsko šolo in, kot rečeno, internat za 80 deklic. Naša misijonarka je edina, ki ni Indijka, a se z vsemi petimi sestrami, ki jih kot predstojnica vodi, zelo lepo razume.

Presenečenje s. Medvešček ni bilo majhno. Saj ji je obiskovalec svoj obisk najavil že pred meseci, nič pa ne povedal, kdaj bo dejansko prišel. Razočaranje pa je povzročil, ko je povedal, da se morajo še isti večer vrniti in da ne morejo več priti. S. Medvešček je morala hitro ukrepati. Naročila je, pripraviti nam večerjo, sklicati sestre in deklice, da nas pozdravijo in kaj zapojejo... Potem šele je sedla, da se je z obiskovalci malo pomenila. Med drugim je z veseljem obujala spomine, kako je že pred vojsko prejemale iz Ljubljane marsikaj, kar še sedaj služi v cerkvah, kjer je ona tedaj delovala. Prihitelo je kakih 50 deklic, nekako od 10 do 16 let starih, in so nas obdale s svojo pozornostjo in pesmijo, pod vodstvom indijskih sester. Zapele so zelo lepo, s čistimi glasovi, s točnim zadevanjem. Zelo malo je bilo med njimi deklet z običajno indijsko fiziognomijo, pač pa mnogo z mongolskimi potezami. A vse so bile lepo nasmejane, vedrega značaja in razpoloženja, žarečih, živih oči. (Glej naslovno stran!) O. Cukale je mogel z njimi kramljati bengalsko, br. Kešpret malo po angleško - (bengaskega jezika tudi on ni znal), obiskovalec pa je mogel govoriti le s s. Medvešček - po slovensko... Ko je brat Kešpret še slikal in filmal, so deklice odšle, nam so pa prinesle sestre obilno večerjo. Nisem mogel kaj, da se ne bi poslužil vsake stvari nekaj, že radi tega, da sem poskusil, kako je narejeno, ker je le bilo malo po indijsko pripravljeno... a to pokušanje vsake stvari mi je na povratku povzročilo nemajhne težave v prebavi.

Žal, smo se morali kar kmalu posloviti, kajti nastopila je že črna noč in nas je čakala še razmeroma dolga pot do Kalkute, preko nje na ono stran na misijon o. Cukala, kjer nama je misijonar v svojem župnišču pripravil nekaj „glavni stan“, od koder naj bi hodila k še ostalim misijonarjem na severu Indije. Brat Kešpret in o. Cukale sta še pozdravila gospode salezijance pri svetišču, jaz sem pa kar v vozilu obtičal, kajti noga se mi je še vedno javljala. No, napora je bilo za tisti dan res že dovolj.

Pozno ponoči smo dospeli do Cukalove postojanke. Po cesti, ki se je proti misijonu spustila malo navzdol, smo prišli do enonadstropne stavbe z odprtimi hodniki. Kaj več ni bilo mogoče tedaj videti. O. Cukale je najprej prižgal acetilenko, potem pa pognal motor za električno razsvetlavo. Sedli smo v obednico v pritličju in kuhar, ponižni in tihi pa uslužni domačin, je kar hitro nanesel dobrot na mizo, ki se jih pa skoro nismo dotaknili, saj smo že pri sestri večerjali. A vsaj kupico v Indiji redkega vinca smo popili, da smo nazdravili drug drugemu in malo zalili veselo srečanje. Še malo smo pokramljali, nato naju je misijonar pospremlil v nadstropje ter nama odkazal vsakemu svojo sobico. Zelo preprosto, zares „misijonsko“ revno opremljeno,

s kaj zasilno urejenimi stranišči in kopalnicami. A prav tega sem bil še posebno vesel, ker sem vendar mogel okusiti malo več misijonske preproščine, in to pri ljubljenem prijatelju-misijonarju Jožetu Cukalu.

(Sledi.)

MISIJONSKI OPAZOVALEC

S. Frančiška Novak, misijonarka v Chiengmaju na Tajskem, uršulinka, je bila zadnje mesece na zasluženem oddihu v domovini. Istočasno je bil v Evropi tudi betaramski misijonar Mirko Tružnjak, po rodu Slovenec, ki deluje med gorskimi rodovi na severu Siama, blizu s. Novak. Le-ta je tudi hotel obiskati domovino svojih staršev in je prišel s francoskim sobratom v Slovenijo. S. Novak ju je nekaj dni spremljala po deželi in vsi skupaj so se uredniku Katoliških misijonov oglasili s pozdravno karto iz Ljubljane; razglednica pa je kazala ravno pogled na Kongresni trg in hišo, kjer se je urednik v Ljubljani pred 65 leti rodil... Kakšen slučaj in kako prijetno presenečenje zanj...

Iz Slonokoščene obale v Afriki nam je poslal božično karto tudi škofijski duhovnik Ivan Bajec, ki nam oznanja vest, da je prišel na misijonsko delo k njemu njegov rodni brat, tudi duhovnik, Pavel Bajec, komaj teden dni preje, v začetku decembra. Kako vesela novica za slovensko misijonsko akcijo. Novi slovenski misijonar-duhovnik, rodni brat že delujočega! Dva brata skupaj bosta gotovo še bolj uspešno delovala na misijonski postaji Fresco, kjer deluje tudi slovenska misijonarka s. Magdalena Černe.

Izgubili pa smo Slovenci tri laične misijonarje, ki so izpolnili svoj načrt triletnega sodelovanja z našimi malgaškimi misijonarji in se zdaj vračajo domov v Slovensko vas v Argentini. Na poti so se ustavili malo v Franciji, pred vsem pa v domovini, da jo še bolj spoznajo in vzljubijo. To so Janko Glinšek, Tone Jemec in Fredi Žitnik. Prvi je deloval kot avtomehanic in šofer, drugi kot mizar in tretji kot gradbenik. Že smo veliko poročali o tem, kako odlično so se obnesli na misijonskem polju. Zdaj jim pa izrekamo našo dobrodošlico v misijonskem zaledju, želeč jim pospešeno študijsko kariero, ki so jo za tri leta prekinili iz najvišjih idealov!

Naša zvesta misijonska poverjenica v Parizu, ki je obenem velika sodelavka vseh malgaških misijonarjev, s. Cecilija Prebil, je obolela na srcu in se že nekaj mesecev zdravi, hvala Bogu, uspešno, tako da je upanje za popolno okrevanje, kar ji vsi misijonski prijatelji iz srca želimo. Ves čas njene bolezní jo lepo nadomešča druga slovenska sestra usmiljenka v Parizu, in sicer jugoslovska tajnica pri družbeni centrali, s. Jožefa Mrak, ki se ji tudi s te strani zahvaljujemo za njeno lepo sodelovanje pri misijonstvu, ki ji je tako drago.

Kar dobro dene pohvala, kakor nam jo je poslal duhovnik Jožef Ferkulj iz Združenih držav. Ta bivši župnik v Hotedrščici na Notranjskem in bivši župnik tudi v Združenih državah v času svojega izseljenstva, zdaj skupaj z več drugimi slovenskimi duhovniki uživa pokoj v slovenski duhovniški hiši v državi Florida. Od tam je dobri gospod, ki je bil že v domovini izredno zavzet za misijone, o našem listu zapisal: „List je odlično urejevan, bogat po vsebini, z lepim tiskom“.

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJA

PRAZNOVANJE MISIJONSKE NEDELJE MED SLOVENC V DOMOVINI

(Iz „Družine“, štev. 45, l. 1978)

V skoro vseh župnijah slovenskih škofij je misijonska nedelja našla čudovite izraze vere in ljubezni. Po navodilih iz škofijskih ordinariatov in iz misijonske centrale v Ljubljani so se nanjo pripravljali otroci in odrasli. Za otroke so poleg misijonske kateheze in celo spodbudnih sličic, ki jih je razposlalo OGNJIŠČE, marsikje pripravili misijonske pobožnosti in prireditve (v Domžalah) ali celo misijonske tombole (na Rakovniku v Ljubljani). Sicer pa so glavna mesta naših škofij za to nedeljo pripravila svoj program.

V vsaki ljubljanski župniji je bilo nekaj posebnega. Darovi za misijone so bili veliki. V Ljubljani so se na nedeljo pripravili tako, da so imeli že v soboto pri dopoldanski božji službi misijonarja p. J. Brunnerja od belih očetov iz Švice, ki je govoril o Cerkvi v Afriki. Še prej je imel predavanje o „afrikanizaciji“ liturgije in semeniškega življenja v Afriki. O podobnih rečeh je govoril tudi salezijanec v Želimljem. Sploh je bila navzočnost misijonarjev tokrat še bolj opazna kot sicer. Madagaskarska misijonarja Rok Gajšek in Pepi Gider sta bila zadnje dneve pred odhodom prav za misijonsko nedeljo zelo delavna. Pri uršulinkah pa je pri vseh mašah o svojih misijonih na Tajskem govorila navdušeno s. Frančiška Novak, ki se tudi kmalu vrača tja, kjer deluje že nad 30 let. Prav na misijonsko nedeljo so pri uršulinkah tiho proslavili biserni redovni jubilej s. Rafaele Vurnik, tudi nekdanje misijonarke na Tajskem, kjer jo imajo po pripovedovanju s. Frančiške še v najlepšem spominu. Podobno delaven je bil salezijanski brat Ludvik Zabret iz Mengša, ki je s slikami, včasih pa brez njih na raznih krajih govoril o pionirskem kmetijskem delu v Indiji, kjer je tisočem preskrbel hrano. „Puščava je zvezetela!“ Njegovo predavanje s slikami je zbuvalo pozornost številnih vernikov, ki so se zbrali na glavni misijonski prireditvi pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Srečanje je z odlično homilijo o misijonski dolžnosti vseh obogatil škof Lenič. Lahko bi povpraševali po vseh farah, dobili bi razveseljujoče odgovore. Vprašali smo le gorenjsko in dolensko „metropolo“, Kranj in Novo mesto. Kranj je že znan po vnemi za misijone. V nedeljo je pri mašah govoril Ludvik Zabret, v ponedeljek pa je predavanje spremljal s skioptičnimi slikami. Tudi novomeški „kapitelj“ je znan po tem, da je za misijone navdušen. Letos je bilo vse še v znamenju septembrskega „srečanja z misijonarji“. Slovenska Koroška pa nas sploh preseneča z misijonsko dejavnostjo, saj so izdali spet „Misijonski list“.

Misijonski teden v Mariboru

Misijonske prireditve so imeli v Mariboru v frančiškanski cerkvi. V za-

četku misijonskega tedna, v nedeljo, 15. oktobra, so povabili Sv. Duha, naj bi poglobljaj razumevanje za misijonsko vprašanje, ogreval srca za misijonsko sodelovanje v zaledju ter izbranim odkrival misijonski poklic. Ves misijonski teden je bil posvečen afriškim misijonom, zato se je tudi razstava omejila le na Afriko.

Razstavili so predmete afriške dekorativne in uporabne umetnosti, slikovno gradivo z vseh področij življenja in delovanja Afričanov, podatke in korespondenco nekaterih slovenskih misijonarjev v Afriki.

K večernim misijonskim prireditvam so povabili vernike vseh mariborskih župnij. V ponedeljek so predvajali ploščo „Missa Luba“ in jo pospremili z uvodnimi razlagami. V torek so imeli predavanje o delu sester frančiškank Marijinih misijonark (FMM) v Afriki. Predavanje so popestrili zanimivi diapozitivi. V sredo so se pogovarjali s sestro iz kongregacije FMM iz Alžira, ki se je po 30-letnem delovanju v vzgojnem zavodu vrnila v domovino. V četrtek je bila na sporedu otroška misijonska prireditev. V petek so se z molitvenim bogoslužjem rožnega venca poglobili v misijonske probleme Afrike. V soboto so nastopili mladi. S komentarji so recitali afriško liriko.

Misijonska misel, ki se je stopnjevala ves teden, je dosegla višek na misijonsko nedeljo, 22. oktobra. Popoldne so imeli misijonsko srečanje v dekanijskem okviru. Nastopili so jezuitski gojenci, somaševanje pa je vodil škof Grmič. V nagovoru je posrečeno združil vlogo kristjana na misijonskem področju in misijonsko pričevanje kristjana v domačem okolju. Pri srečanju je sodeloval mladinski ansambel s pevcema, udeleženci pa so zapeli tudi nekaj ljudskih pesmi. Misijonski teden so sklenili z zahvalno pesmijo, s katero so se Bogu iskreno zahvalili za milosti misijonskih dni.

Pri Srcu Jezusovem v Ljubljani

Od tam poročajo, da je imel na Misijonsko nedeljo najprej kar v cerkvi skioptično predavanje o Madagaskarju misijonar Rok Gajšek. Potem pa so lazaristovski bogoslovci s sodelovanjem nekaterih sobratov-duhovnikov izvajali splošno misijonski program v proslavo misijonske nedelje. Bogoslovci so napravili velike plakate, ki so vabili k udeležbi, in so jih navesili v 15 cerkvah Ljubljane in okolice. Zato je prišlo na proslavo zelo veliko ljudi, posebno mladine.

Na Goriškem

Kot vsako leto zadnje čase so tudi letos izdali tam za to priliko poseben list, nazvan kar MISIJONSKA NEDELJA na 32 straneh večje oblike, ki ga je uredil duhovnik Jože Jurak. Poleg 20 ilustracij je v listu objavljena papeževa misijonska poslanica za ta svetovni misijonski praznik, pa več člankov, ki so nekateri izvirni, kot Irski misijonarji in pokristjanjenje Slovencev, Berač brez meja, Ramadan in muslimanska duhovnost in Pod slapovi božje milosti, drugi pa ponatisi iz naših „Katoliških misijonov“. Zaključuje zelo zanimivi list Okno v misijonski svet in poročilo o tem, kaj vse so slovenski verniki na Goriškem in Tržaškem v preteklem letu darovali za misijone, ki zaključuje z razveseljivim podatkom: „V celoti so Slovenci na Goriškem in Tržaškem v času od misijonske nedelje 1977 do oktobra 1978 nabrali v misijonske namene 32.011.545 lir (pred letom 21.419.950 lir).“

Iz „Katoliškega glasa“ pa razberemo, da so v Katoliškem domu v Gorici imeli misijonsko prireditev s srečolovom; nastopili so igralci iz Vogrč na Koroškem pod vodstvom režiserja Vinka Zaletela.

V Trstu (Po „Katoliškem glasu“.)

Popoldne smo imeli misijonsko prireditev v našem domu. Na programu je bil srečolov, ki je bil za priložnost kar bogat. Še pred napovedano uro se je nabralo toliko ljudi, da so dvorano napolnili. Prej kot v pol ure so kupili vse srečke in razdelili darove. Še so se zanje zanimali, a jih ni bilo več. Gospa Marija je vse tako pripravila, da je šlo v redu hitro naprej.

Potem je prišla na vrsto zelo lepa igra „Puščava bo cvetela“. V Ljubljani so pred 35 leti spremenili v igro lepo misijonsko povest s tem naslovom, katero je v francoščini napisal Albert Bessières. To igro je gdč. Tončka predelala in skrajšala. In takšno smo predstavili na odru. To je zares lepa duhovna in misijonska igra.

Od preprostega začetka – veselje in zadovoljstvo v srečni družini – se je z nastopajočimi osebami stopnjevalo in razvijalo, na eni strani s molitvijo in skrbjo za pravo izbiro življenjskega poklica mladih, na drugi strani s plemenito ljubeznijo, ki je hotela vskladiti človeško ljubezen z božjimi načrti misijonskega delovanja. Ali bo to mogoče? Asket Ibrahim je drugačnega mnenja. Njega je Bog poslal, da vrže iskro božjega klica v žar zemske ljubezni. Sledil je boj, ki ga je učenjaka in misijonar še povečal: „Poklic ni sad vztrajnega prigovarjanja in čustev, ampak velika nevidna igra med Bogom in človekom. Jezus ni vprašal: „Če čutiš...“, ampak „Če hočeš... prodaj vse, potem pridi.“ Za odločitev v tem boju je nujno potrebna samota – duhovne vaje, ki sta jih naredila oba. Z božjo pomočjo sta tu zmagala. Puščava bo cvetela – poganska Afrika se bo pokristjanila. Oba sta se odpovedala negotovi zemski sreči, da bosta darovala svoje življenje za širjenje evangelija.

Globoka misijonska vsebina je navdušila gledalce. V prijetnem duhovnem razpoloženju kar niso mogli razumeti, da je že konec igre.

Na Koroškem

Nimamo sicer poročil o kakih prireditvah ali pobožnostih za misijone po slovenskih koroških župnijah, pač pa leži pred nami posebna, za Misijonsko nedeljo izdana številka novega MISIJONSKEGA LISTA, ki izhaja od časa do časa kot priloga splošnega dušnopastirskega slovenskega lista „Nedelja“. To pot je bil list tiskan ne več v rdeči in črni barvi, ampak v modri in črni, kar mu daje še bolj resnoben značaj. Vsebuje pa tudi to pot pred vsem pisma in poročila iz področja pomembne akcije slovenskih Korošcev: pomoč domačim bogoslovcem v raznih misijonskih pokrajinah. Posebno pozornost vzbujajo v tem listu številne fotografije bogoslovcev-novomašnikov, ki so jim naši rojaki tamkaj pomagali do posvečenja. Zelo pomemben je v tej številki uvodnik, ki ga je napisal j.k. (Jože Kopečnik - urednik lista) in ga tu objavljamo v celoti, ker nam koroško akcijo za vzdrževanje domačih bogoslovcev kaže v novi luči:

MISIJONSKA CERKEV INDIJE POSTAJA MISIJONARSKA

Pridejo indijski duhovniki tudi na Koroško?

Med tem ko pri nas duhovniški poklici upadajo, pa v Indiji, pred vsem

v Južni, domača semenišča ne morejo sprejeti vseh bogoslovcev. Zato iz Kerale in drugih že bolj krščanskih predelov Indije že pošiljajo misijonarje-zdravčine v severne pokrajine, v Assam, Nagaland, Uttar Pradesh in druge.

Naši bogoslovci, ki jih predstavljamo v tej številki, so po večini taki bodoči misijonarji v lastni državi. Mnogi mladi indijski duhovniki pa se pripravljajo za misijonsko delo v Afriki in na dušno pastirstvo v Južni Ameriki.

Misel, da bi duhovniki iz Indije nekoč prišli v našo škofijo, ni več tako utopična, kot se je to mogoče zdelo še pred 20-imi leti. Saj že mnogi azijski zdravniki in drugi strokovni izvedenci delujejo po naših bolnicah in raznih industrijskih obratih.

Zakaj tudi indijski duhovniki ne bi prevzemali dušnega pastirstva pri nas?

Azijska in afriška ljudstva so stoletja in stoletja sprejemala evropske misijonarje. Tako bi tudi evropski kristjani mogli sprejemati zdaj in v bodoče indijske misijonarje, da z nami orjejo „ledino pokrščanskega poganstva“ na zapadu.

Bodočnosti Cerkve se odpirajo nova obzorja!

SREČANJE Z MISIJONARJI V NOVEM MESTU

Iz „Družine“, štev. 36, 1978

Tu je bilo preteklo nedeljo popoldne srečanje z različnimi slovenskimi misijonarji. Srečanje in pogovor z misijonarji je vodil voditelj misijonske akcije prof. dr. Vilko Fajdiga iz Ljubljane. Vso slovesnost so popestrili zlasti pevci, ki so pod vodstvom Venčeslava Zadravca zadaj na koru mogočno popevali, da so bila božje slave polna tudi srca misijonskih prijateljev, ki so jih poslušala.

O vsakem misijonarju in misijonarki bi lahko veliko napisali. Naj jih le bežno predstavimo in spomnimo nanje! Prva je prišla pred nas uršulinka Frančiška Novak, ki deluje na Tajskem. Že 31 let deluje kot vzgojiteljica in katehistinja v tej deželi med Indijo in Kitajsko. Tam je (750 km daleč od nje) tudi druga uršulinka, Ksaverija Pirc. – Nato se je predstavil mariborski duhovnik Pepi Gider. Po petih letih misijonskega dela na Madagaskarju je prišel domov na obisk. Pa se bo spet vrnil na otok, kjer delujejo še tri slovenske redovnice, trije laiki in osem naših misijonarjev-duhovnikov. Povedal nam je, da danes tam misijonarji ne hitijo s krščevanjem, ampak se posvečajo zlasti vzgoji za krščansko življenje.

Za njim je stopila pred mikrofona Dolores Lesjak (po rodu iz Vipavske doline), ki je ena od dveh slovenskih članic kambonijanske družbe. Ko so misijonarji okoli dr. Ignacija Knobleharja iz Škocjana pri Novem mestu v Sudanu drug za drugim podlegali mrzlici, je prišel tja delovat iz Verone Comboni z nekaterimi italijanskimi misijonarji. Ta je ustanovil njeno družbo. Sestra Dolores je delovala deset let v Egiptu kot bolničarka in je trenutno v Gradcu v Avstriji. – Potem je preiat Fajdiga predstavil jezuitskega brata Jožeta Rovtarja, ki je bil enajst let v Zambiji. Iz besed tega misijonarja smo zvedeli, da so tamkajšnje razmere zelo ugodne za razcvet misijonskega dela.

Mojca Karničnik, ki se bo kmalu vrnila v Zair (bivši Kongo), se nam je predstavila kot članica španske družbe misijonark Jezusa Kristususa. Poučuje

Misijonar Rok Gajšek CM odgovarja prelatu Fajdigu na vprašanja.

v neke vrste srednji šoli za socialne delavke v zelo preprostih razmerah. Tudi za Družino nam je že večkrat kaj napisala. Povedala je, da se v kratkem vrne v Evropo lazaristovski brat Marcel Kerševan iz Trsta in da je srečala v Zairu našega novega misijonarja Toneta Pačnika. – Za njo je stopil pred novomeške misijonske prijatelje salezijanski brat pomočnik Ludvik Zabret. 30 let je spreminjal puščavo v plodno zemljo v Madrasu (Prednja Indija), zdaj pa že trinajst let v okolici mesta Goa ustanavlja sredi gozda vas in kmetijsko poklično šolo.

Na poti iz ZDA, kjer je dopolnjeval izobrazbo, nas je pozdravil jezuit Janez Mlakar, ki je prej deloval v Zambiji tri leta in 24. septembra spet odide tja. Ob vprašanju, ali se ne boji „vročih afriških tal“, je dejal, da bi ne šel v misijone, če bi se tega bal. . . Iz te dežele, kjer je bil na dveletni praksi, odhaja študirat teologijo v Kanado jezuitski bogoslovec Podgrajšek. Zmolil nam je zambijski očenaš. Zaželeli smo mu, da bi ne pozabil jezika, ko bo moral sedaj študirati v drugem tujem jeziku.

Z nenavadnim napevom in jezikom je napolnil kapiteljsko cerkev lazarist Rok Gajšek. Zapel je namreč nekaj madagaskarskih duhovnih pesmi s sveto-pisemsko vsebino. Konec novembra se bo spet vrnil na misijonsko področje. Povedal je, da so tam dobri pevci, ki ob pesmi radi hitro poprimejo ter poiščejo tudi primeren drugi in tretji glas.

Tako je srečanje z misijonarji 1978 – tokrat na Dolenjskem – kaj hitro minilo. Prošt Lap je povedal, da je pred 120 leti v isti cerkvi govoril Novo-meščanom misijonski škof Friderik Baraga. Zaželel je, naj bi letošnjemu srečanju sledile še več misijonskih prireditev, ki bodo rodile tudi nove misijonske poklice na Dolenjskem.

S. SILVA ŽUŽEK NA OBISKU V AMERIKI

Včasih smo bili navajeni, da se misijonarji zlepa niso vrnili v kraje, od koder so izšli... Danes so razmere zelo drugačne in se navadno misijonarji vračajo bolj pogosto, kar se je izkazalo nad vse koristno, tako za njih duhovno in strokovno osveženje, kakor za prepotreben telesni oddih po navadno izredno napornem misijonskem življenju in delovanju.

Družba misijonskih zdravstvenih sester, katere ustanoviteljica še živi, ima na primer naravnost v svojih določilih, da se vsaka sestra, ki deluje v misijonskih pokrajinah, vrne vsakih pet let v družbeno središče, iz katerega je odšla v misijone. Mimogrede kajpada tudi obišče svoje domače, zlasti starše, če jih še ima pri življenju.

To doživljamo tudi pri naših treh sestrah Žužkovih, Janji, Tereziji in Silvi, ki vse spadajo v to moderno misijonsko družbo. Tako so tudi slovenski misijonski prijatelji v Združenih državah, kot v Angliji, pa zlasti v Argentini, kjer živi še mama teh misijonark in več njihovih bratov, deležni ob njihovem obisku dragocenih misijonskih doživetij ob teh vrlih misijonarkah.

S. Silvo Žužek bralci „Katoliških misijonov“ morda še najbolj od vseh treh Žužkovih poznajo, kajti že ves čas, kar je v misijonih, redno dopisuje v list ter nam slika ne le deželo, v kateri deluje, ampak tudi svoje misijonsko delovanje.

Sestra Silva Žužek (desno) iz Družbe zdravstvenih misijonark na obisku pri prijateljski slovenski družini v ZDA.

Sestra Silva v družbi s superiorjem lazaristov Francetom Sodjem v Baragovem misijonišču v Sicvenski vasi v Argentini.

Pa so je bili misijonski prijatelji tako v Združenih državah in Kanadi, kakor v Argentini zato še posebno veseli, ko se je zadržala v teh deželah na svojem obveznem „poživljanju“ in jih je v prostem času rada obiskovala ter jim pripovedovala o misijonih v Ghani, kjer deluje kot farmacevtka v veliki bolnišnici v Berekumu.

V Združenih državah, kjer se je najdalje zadržala, saj je tam v Filadelfiji njena centralna družbena hiša, je obiskala rojake v New Yorku, Bridgeportu, Milwaukeeju, v Chicagu in Clevelandu. Povsod je kazala skioptične slike iz svojega delokroga in pripovedovala o stanju krščanstva v deželi Ghani. Odšla je na obisk tudi v Kanado, kjer je obiskala v bližini Toronta vodja severnoameriške slovenske misijonske akcije lazarista Karla Wolbanga, v samem Torontu pa imela sestanek s člani in članicami slovenskega Misijonskega krožka Marije Pomagaj.

V Argentino je pred vsem prišla k mami in bratom ter njihovim družinam, pa kajpada k rojakom sploh, kajti misijonarka je odšla v misijone iz Argentine, pa ima mnogo mladostnih prijateljev in prijateljic. Prišla je v začetku decembra in ostala do 27. istega meseca, ko se je povrnila v Ghano.

V Argentini je prišla na srečanje v Baragovo misijonišče, kjer je imela za rojake Slovenske vasi skioptično predavanje. 10. decembra je predavala s skioptičnimi slikami ob polni dvorani v središčni Slovenski hiši. V nedeljo 17. decembra je bila med rojaki v 1.000 km oddaljeni Mendози, kjer je imela že v soboto preje misijonski sestanek, v nedeljo pa tudi skioptično predavanje. Rojaki so povsod z zanimanjem sledili njenim izvajanjem in ob njih dobili nove pobude za misijonsko sodelovanje s slovenskimi misijonarji.

28. MISIJSKA VELETOMBOLA V ARGENTINI

Prav za prav je že trideset let, kar prirejajo v Argentini enkrat na leto pridobitne akcije za pomoč slovenskim misijonarjem. Prva je bila srečolov za dr. Janežev rentgenski sklad, ko je on komaj prišel na Kitajsko. Nato so vsa leta sledile tombole, razen eno leto, ko je vsa argentinska slovenska skupnost osredotočila svoje žrtvovanje za ostvaritev Slovenske hiše.

Letošnja tombola je bila, kot že nekaj let, v Baragovem misijonišču v Slovenski vasi, in sicer v njega najnovejši športni stavbi, ki lahko sprejme množice udeležencev. Te tombole so vedno okrog praznika Razglašenja Gospodovega, ki je misijonski praznik. Letos je bilo to 7. januarja, ko se v Argentini na to nedeljo obhaja Razglašenje.

Pri pripravah za to največje misijonsko pridobitveno prireditev v Argentini sta sodelovali pred vsem dve skupini: Na eni strani skupina tradicionalnih misijonskih sodelavcev pod vodstvom Marjana Lobode (že nekaj let predsednik osrednjega slovenskega društva Zedinjena Slovenija), na drugi strani pa takorekoč celotna Slovenska vas pod vodstvom Društva Slovencev in župnijskega ter zavodskega misijonskega krožka. Teža priprav v Slovenski vasi je bila pred vsem na skrbi Ignacija Glinška in med mladino Henrika Kunca.

Popoldne ob 16.30 je bila najprej slovenska maša za slovenske misijonarje s pridigo, ki jo je imel superior Franc Sodja CM ob nabito polni cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi. Ko so se iz cerkve zgrinjali v bližnji športni prostor, so ga našli že skoro napolnjenega z udeleženci od vseh strani slovenske skupnosti. Udeležba je bila presenetljivo velika, vsaj 1.300 oseb je bilo navzočih. Ob 17.30 se je prireditev v dvorani začela. Najprej so žrebali za posebne srečke, ki so jih prejeli gratis vsi tisti, ki so v predprodaji kupili vsaj pet tombolskih tablic. Zrebalo se je za 20 lepih misijonskih dobitkov. Sledilo je klicanje številc za igranje tombole. Kakor je bil prostor ugoden pod tem vidikom, da so bili vsi udeleženci skupaj in se počutili kot ena velika slovenska družina (tudi z več argentinskimi gosti), so se vendarle pokazale tudi negativne strani: Razgovorjanje tolike množice v prostoru, ki silno močno odmeva, je povzročalo tolikšen hrup, da je bilo govorjenje po zvočnikih skoraj neslišno. Šele trobenta pred klicanjem vsake številke je pripravila narod do molka in je bilo mogoče številko izklicati. Druga težava: Prostor, kakor je velik, se je vendar izkazal premajhen in so bili udeleženci „pri pogrjenih mizah“ preveč stisnjeni in je bilo kretanje med njimi otežkočeno, a ker je prireditev takoj po novem letu, radi pohajajo sem in tja in si med seboj voščijo srečno novo leto, kar to pot skoraj ni bilo mogoče; tudi postrežba je bila otežkočena. Prireditelji so sklenili, da bo naslednja tombola spet na dvoriščih Baragovega misijonišča.

Vendar je tombola potekla v najlepšem redu. Sredi klicanja številc za največje dobitke nas je presenetil Maks Brumec, svak misijonarja Petra Opeka, ki je lastnik podjetja Elektronica Maks in izdeluje stereofonične zvočne aparature, kajti prinesel je v dar slovenskim misijonarjem velik in odličen stereofonski aparat z dvema velikima zvočnikoma, rekoč, naj gre na dražbo. Ljudje so plemenito gesto viharno pozdravili in vodja tombole Rezelj Lojze je izdražil aparat za 45.000 pesov (skoraj 450 dolarjev).

Bila je že noč, ko se je vse končalo ob sijajno razsvetljeni športni

dvorani. Ljudje so se kmalu razšli, le veliko število rojakov iz Slovenske vasi je še ostalo – za pospravljanje prostora. Tudi ta napor je bil – za slovenske misijonarje.

Ko so naslednji dan primerjali dohodke prireditve z izdatki, so ugotovili nad vse razveseljiv finančni zaključek, kakor še ni bil nikdar doslej: 6,565.000 pesov ali 6.500 dolarjev čistega za slovenske misijonarje. Kajpada je treba pripomniti, da so k temu pripomogli tudi darovalci lepih denarnih prispevkov za slovenske misijonarje, namesto dobitkov.

Vsém za vse sodelovanje – v imenu slovenskih misijonarjev: SRČNA HVALA!

POROČILO DR. KAZIMIRJA HUMARJA O MISIJONSKIH DAROVIH V GORICI

Kakor vsako leto, nam je tudi letos misijonski poverjenik slovenskega dela goriške nadškofije prelat dr. Kazimir Humar, ki se poleg mnogih drugih, zelo važnih funkcij v slovenski skupnosti na Goriškem rad žrtvuje tudi za vse, kar je misijonskega, poslal poročilo o lanskoletnem darovanju slovenskih vernikov za razne misijonske namene, pa tudi poročilo o izdatkih.

Za slovenske misijonarje so darovali (vse v lirah):

Iz Slovenije, 22.000; ostalo iz prejšnjega leta, 14.000; Macur Marija, 5.000; iz Slovenije, 55.900; Matelič-Šturm, 20.000; Tončka Pegan, 20.000; Geraldí, 10.000; Iz Slovenije, 1.000; iz Slovenije, 21.500; N. N., 500.000; Kleindienst K., 1.000; Černe T., 1.000; N. N., 3.500; štanta L., 10.000; iz Slovenije, 43.000; Malič Marija, 10.000; iz Slovenije, 21.500; iz Slovenije, 21.500; Polenčič Terezija, 20.000; Mušič Angela, 20.000; Razni, 140.000 + 3.000 + 2.000; Mihelčič Matilda, 10.000; iz Slovenije, 21.500; Slovenska župnija, 670.000; A. B., 10.000; N. N., 5.000; župnija Štandrež, 50.000; iz Slovenije, 43.000; N. N., 5.000; N. N., Gorica, 5.000; Žigon Marija, 8.000; Kleindienst K., 5.000; N. N., 2.500; P. B., 10.000; N. N., 53.400; N. N., iz Slovenije, 89.000; Lapajne Zinka, 5.000; N. N., Trst, 500.000; N. N., Slovenija, 36.000; N. N., 10.000; C. Km., 10.000; N. N., 5.000; Mar. družba, 20.000; Kosovel Bernard, 20.000; Albina D., 10.000; M. M., 20.000; Jerančič M., 10.000; S. C., 110.000; Slovenska župnija, Gorica, 825.500; Zofija Bucik, 10.000; N. N., 5.000; S. M., 2.000; Pocarini Alojzija, 20.000; Cilka Mian, 200.000; Misijonski odsek Marijine družbe, 320.000; Culot Ana, 5.000; Goričan M. 2.000; Kleindienst K., 3.000; N. N., 2.000; N. N., 2.500; Lapajne Amalija, 10.000.— Skupaj: 4.117.300 Lir.

V sklad za tisk KM so darovali:

Hladnik Francka, 10.000; Ivan Sketič, 10.000; razni, Gorica, 41.000; Jože Šuligoj, 10.000 Lir.

Za Baragovo misijonišče so darovali:

N. N., v zahvalo Baragi za dvakratno uslišanje, 10.000 Lir.

Razni za gladojuče in gobavce so darovali 1,233.500 Lir.

IZDATKI

V Gorici so razdelili med razne misijonarje 2,913.800 Lir.

Poslali v razdelitev med slovenske misijonarje v sklad KM zanje 2,442.000 Lir.

Bog ohranuj goriške rojake v tej velikodušnosti do slovenskih misijonarjev!

naši misijonarji pišejo

FORMOZA

S tega „lepega otoka“, kakor pove njegovo ime, se nam je spet oglasil ANDREJ MAJCEN SDB s pismom z začetka decembra:

„Dolgo se že pripravljam, da obiščem moje domače in pomolim na grobovih mojih staršev, pa tudi tja v Prekmurje bi rad šel h grobu misijonarja Kereca, ko so ga že pred petimi leti položili k počitku. To je tretjič v mojem dokaj dolgem misijonskem življenju, da iz misijona poromam v Evropo. Prvič sem šel leta 1958, da zadnjikrat pozdravim mojo mamo, drugič so me poslali v Nemčijo prosit pomoči za naše bogoslovce v Vietnamu, tretjič grem pa zdaj, verjetno pač zadnjič. Preden odidem, bom poprosil oblasti za „reentry visa“ (pravico do povratka) za šest mesecev, kajti za dalj časa ne dajo. Sem pa zelo navezan na te azijske kraje in ljudi, tu na Formozi pa še posebej radi zame zelo ugodnega podnebja, pa tudi radi še kar lepega dela, kolikor ga pač zmorem pri svojih skoraj 75 letih... No, tudi naš doktor tam v Lotungu se rad drži tega otoka, kjer tako lepo izrablja svoje številne talente za ubogega, malega človeka. Hvala Bogu, da je sedaj kar zdrav in vesel s svojimi belimi rokavicami in operacijskimi noži...“

V marcu grem torej najprej v Hong Kong, da si popravim moje stare zobe in uredim očala, za kar so tam pravi specialisti in nam misijonarjem postrežejo z zmerno ceno. Z

gospodom Pavlinom bova skočila v „Srečno dolinico“, kjer počiva naš dragi Joško Geder in tudi moja dva bivša gojenca iz Kunminga, ki ju je Bog pred menoj poklical k sebi. Pa še tega in onega mojega prijatelja in sodelavca moram pozdraviti... Gospod Pavlin je sedaj podravnatelj velike šole Tang King Po, da malo v red spravi ekonomsko plat zavoda. Na tej šoli sem bil prav ob početku jaz ravnatelj nekako dve leti.

Prav kar sem bral v Osservatore Romano, da je umrl v Hanoju kardinal Khue, 26. novembra. O, koliko spominov imam na tega ponižnega gospoda, s katerim sva se tolikokrat pogovarjala o naših zavodih tamkaj in o problemih revnih otrok in sirot, ki sem jih sprejemal v Boystown (Deško mesto)! Najbolj pa mi je v spominu njegov zadnji blagoslov, ki mi ga je podelil, ko se je jokaje od mene poslavljal ob mojem odhodu v Hong Kong. Rekel mi je: „Jaz pa ostanem tu v Vietnamu; molite zame, da bi svoje mučeništvo dobro preстал...“ In ga je, saj je toliko pretrpel posebno prva leta rdeče zasedbe. V spomin mi bo njegova fotografija in vrstice, ki mi jih je poslal še lani za novo leto.“

Za božične praznike nam je voščila s. ROZALIJA BRILEJ iz Peipuja; zahvaljuje se tudi za pomoč, ki smo ji jo poslali, in pravi:

„Za božične praznike bo pa to res zelo prav prišlo, da bom mogla našim ubogim nuditi vsaj kako malo

darilce. Obiskujem na primer neko žensko, ki trpi za rakom že sedem let. Vse bridkosti prenaša z veliko potrpežljivostjo, in če se ji kak dan malo zboljša, gre k maši. Ker ima raka v grlu, ji duhovnik sveto hostijo, seveda le nje mali del, položi na roko in se sama obhaja. Vedno prosi Boga, naj jo vzame k sebi. Priporočam Vam jo v molitev!“

Misijonar FRANCI REBOL iz Taiwana je šel za svoj srebrnomašniški jubilej domov v Združene države in nam je od tam poslal sledeče pismo:

„Teh petindvajset let v misijonu na Taiwanu in 22 v Yuanli v središču Taiwana, so nekateri od otrok, ki sem jih krstil, že poročeni. Lepo je gledati ta napredek in to rast. A obenem spoznavam, kako čas beži.

V našem občestvu je 1.550 katolčanov, dobrih, slabih, indiferentnih. Hvala Bogu, so dobri v večini. Kakih 3.000 otrok je šlo skozi naš otroški vrtec, 62 parov smo poročili, imamo zelo dober in delaven farni odbor in razne druge načine sodelovanja laikov, kot jih je priporočil 2. Vatikanski koncil. Pogled v bodočnost je lep, le pomanjkanje duhovnikov je preveliko. V bližnji bodočnosti mislim organizirati male bazične skupnosti.

Vsekakor je bilo teh prvih 25 let zame srečnih, samo prosim in upam, da bodo naslednja še bolj.

Božič bo kmalu tu in moram se vrniti nazaj v Taiwan.“

TAJSKA

Novembra nam je spet prišlo lju-beznivo pismo s. KSAVERIJE PIRC OSU:

„Novega svetega očeta imamo, Slovana! Kdo bi kaj takega pričakoval! Sv. Duh zna presenetiti. Vse te nena-važno hitre spremembe na Petrovem stolu so naši časopisi, radio in televi-

Misijonar Franci Rebol ob svojem srebrnomašniškem jubileju.

zija dnevno prinašali z jako simpatičnimi opombami.

Prestoionaslednik princ Vajika-Lonhkorn je vstopil k boncem za 15 dni. Kralj in kraljica sta ga spremila v samostan z drugimi 30 možmi, ki so zamenjali svoje uniforme za žolto haljo. 15 dni bodo molčali, se postili, brali svete knjige in poslušali pouk patriarha, ki je priznano svet mož. Budizem je res živa vera, kot jo imenuje dr. Rode v svoji knjigi. Pravi tudi, da številčno pada, a to ne na Tajskem. Tu je trdnjava Bude. Kdaj jo bo osvojil Kristus? Kako majhno in neznatno se vidi vse naše delo, moje delo 54 let... Kako tolažljiva je misel, da Bog sploh ne potrebuje našega dela. Dovolj nam ga le v naše veselje, saj bi sam lahko vse opravil. A njegova ura za Tajsko še ni prišla. Želi pa, da jo pospešimo z mo-

litvami in žrtvami. Dragi prijatelji misijonov, iskreno povabljeni!"

INDIJA

S severnega dela Indije se nam je oglasil v drugi polovici meseca novembra PAVEL BERNIK SDB s prvim pismom po srečanju z urednikom našega lista na potovanju okrog naših azijskih misijonarjev:

„Vaš obisk nas je vse misijonarje po Aziji poživil in zelo razveselil. Škoda le, da je bil tako zelo kratek. Jaz sem imel načrte vsaj za tri dni. Pa sem se moral udati tudi zato, ker so prav tedaj taksiji stavkali in je bila prodaja bencina malo da ne ukinjena. Z velikim zanimanjem čitam vaša poročila in vtise v Katoliških misijonih, kajpada šele, kako ste obiskali kar sami naše glavno mesto New Delhi in odpovali v Kanpur.

Po božiču pričakujemo tu v Indiji rojake iz Koroške pod vodstvom gospoda Kopeiniga. Po najnovejšem programu naj bi prispeli samo v Kalkuto. Seveda sem jim takoj pisal, naj pridejo tudi v Shillong. Če ne pridejo oni sem, bom pa moral sam v Kalkuto, da jih srečam.

Julija meseca je bil tu v Shillongu mons. Jezernik iz Rima, prav ko me ni bilo doma; res škoda! Vtis pa le ostane, da je svet vedno manjši in da smo si tudi Slovenci blizu in to ne samo v duhu.“

Od salezijanskega brata LUDVIKA ZABRETA s farme Don Bosco v Sulcorni smo prejeli eno pismo še pred njegovim odhodom v domovino, drugo pa po njegovem povratku v Indijo. Najprej je pisal koncem junija lanskega leta:

„Prav lepa hvala za Vaše pismo in še posebej za obisk... Letos je tukaj zelo zgodaj začela deževna doba. Dežuje noč in dan že od 26. maja. Nekateri dni je vode toliko, da dere čez

most tistega potoka, ki ste ga Vi videli in iz katerega zajemamo vodo za namakanje, in ni mogoče iti čez. Sedaj je čas za sejanje riža in torej vode ne manjka. Naše šolsko leto se začne junija in smo šolo malo preorganizirali, da bi bolj odgovarjala potrebam okoliških vasi, kajti je veliko povpraševanje po nadaljni izobrazbi po končani ljudski šoli. Dobili smo v pomoč mladega novomašnika, ki bo za to poskrbel. Jutri odhajam v Bombay in nato naprej v Slovenijo, vrnil se bom pa septembra meseca, če je božja volja. Sestre v dispanzerju Vas lepo pozdravljajo, kakor tudi naši sobratje. Sedaj, ko je končana zidava šole in dispanzerja, bomo spet začeli z gradnjo hišic na vasi za naše revne družine.“

Prvega decembra istega leta pa je misijonar že spet pisal iz Indije:

„Prejšnji mesec sem se vrnil iz domovine, kjer sem preživel nekaj lepih dni. Nisem bil veliko doma, kajti imel sem seboj lep filmček in diapozitive o mojem delu tu in v prejšnjem misijonu Sagoya Tottam, zato so me vabili na vse konce in kraje, tako da je čas prehitro minil. Ljudje so bili zelo zadovoljni, posebno še tisti profesorji po šolah v Trstu in drugod, ko so videli, koliko se more v misijonih tudi socialno narediti in za gospodarski podvig ljudstva, seveda vse iz ljubezni do bližnjega in Boga, brez lastne koristi.

V domovino sem šel zato, ker moji kar drug za drugim umirajo. Kar sem bil nazadnje doma, pred osmimi leti, sta mi umrla dva brata in več drugih sorodnikov.“

Iz Nana Kantharije nam je pisala s. MARIJA SREŠ o problemih misijonarjev z oblastmi. Pisala je v prvi polovici septembra lanskega leta:

„Marsikaj se je zgodilo od takrat, ko sem Vam pisala iz vasi Ghorwada.

Težave z oblastjo so se začele, ko je župnik iz Nane Kantharije Ignacio hotel iti domov v Španijo na dopust in je zaprosil za dovoljenje povrnitve, kot to mora prositi vsak inozemec, če se hoče vrniti v Indijo. Najprej ga niso hoteli pustiti iz dežele, ker da je bil v preiskovalnem procesu zaradi spreobračanja. Potem se je škof zavzel zanj in so mu sicer dovolili oditi, a ne nazaj priti. On se je odločil, da bo čakal dovoljenje za vrnitev, in tako je še vedno tukaj. Moral bi odpotovati 4. julija.

Midve s Stano sva odšli v tisto vas 22. junija. Izgleda pa, da so njo in njenega kolega Lojzeta, ki je bival pri Ignaciju, tako povezali z le-tem, da sta se jim oba, Stana in Lojze, zazdela nevarna. In tako smo 30. julija dobili ukaz, da morata oba 7. avgusta zapustiti Indijo. Hodili smo na policijo v Himatnagar, odkoder je ukaz prišel, od tam v Gandhinagar na gujaratsko oblast, od tam v Delhi na našo, jugoslovansko ambasado, a vse skupaj ni nič pomagalo. Morala sta deželo zapustiti. Ker sta prišla na lastno pest in ne na poseben poziv škofa, jima le-ta ni bil pripravljen pomagati, ker se je bal, da bi se potem Ignacijeva zadeva še poslabšala.

S tem se je tudi končalo moje bivanje v Ghorwadi. Družina, pri kateri sva stanovali, in tudi vaščani so povedali, da ni v njihovi mentaliteti, videti žensko bivati samo in okrog hoditi. Škof in Ignacio sta rekla, da se jima zdi nevarno, ako se mi pridruži kaka španska sestra, čeprav je ena bila pripravljena iti z menoj v vas. Izmed Indijk ni bila nobena pripravljena sprejeti tako preprosto življenje. Prišla je tudi provincijalka in rekla, da v celi kongregaciji ni nobene druge Indijke, ki bi bila pripravljena priti, čeprav je tak način misijonarjenja v sklopu naše karizme. Ko je bila Stana z menoj, so bile sestre

za to, da smo tam, kajti ta način misijonarjenja ni samo dovoljen, ampak naravnost zaželen. Tudi župnik je bil z to, prav tako škof, dasi se je bal, da naju bo kdo ubil, kot mi je sam dejal...“

AFRIKA

V začetku decembra nam je za praznike voščila s. dr. JANJA ŽUŽEK iz kraja Attat, kjer delujejo v tamkajšnji bolnici ona in njene sestre.

„Pri nas je velika revščina, mnogo ljudi skoraj strada, ker se dobi vedno manj za prehrano.

Pisala sem Vam, da so nekatere misijonarje iz sosednje province izgnali. Zdaj Vam lahko povem, da so na njih postojanke prišle oziroma prišli etiopski redovniki in redovnice. Večina nepremičnin in nekaj premičnin so jim vrnili. Tujecev pa ne marajo... Iz tega se vidi, kako važno je za bodočnost Cerkve tudi v naši deželi, da se vzgaja domači naraščaj. Čez nekaj mesecev prideta k nam dve kandidatini-Etiopki.

V prejšnjem pismu nečesa niste prav razumeli: Me smo prej živele pri nekih sestrah, kadar smo šle po opravkih v Addis Abebo. Sicer živimo v bolnici v Attatu, ki je 175 km oddaljen od Addis Abebe. Zdaj imamo v Addis Abebi najeto hišo, kamor se zateče sestra, kadar gre kaj v glavno mesto kupovat. In tam bo polagoma postulatant za naše kandidatinije.

V časopisih ste morda brali, da so naši zavzeli glavno mesto eritrejskih gverilcev. Uradno je vojne konec, praktično seveda ne. Naš „glavni“ je bil v Rusiji in na češkem, malo preje pa v Tanzaniji in Nigeriji. Podpisal je pogodbo z Rusijo za čas 25 let. Gre za pomoč v ekonomskem oziru, v tehniko in znanosti.“

Iz Dar Es Sallam-a, glavnega mesta Tanzanije, nam piše s. ERNESTA

KOSOVEL prvega decembra lanskega leta:

„Tu v naši deželi so razmere bolj težke. Ugandski predsednik Amin si hoče prisvojiti del našega ozemlja. Kajpada se naši upirajo, a z njim se ne da govoriti. Naše mesto tu je zelo oddaljeno od bojne črte, a nekatere naše sestre tam so v nevarnosti. Mnogo tisočev prebivalcev je zbežalo, kolikor jih je bilo pa pobitih, se še ne da ugotoviti. Bog daj, da bi se sporazumeli in pustili ubogo ljudstvo živeti v miru.“

Od beneškega Slovenca o. EMILA ČUKA, ki tudi deluje v Tanzaniji, smo prejeli dve pismi.

Prvo je pisal 10. septembra lanskega leta in se v njem zahvaljuje za poslani mu dar iz sklada KM za vse slovenske misijonarje:

„To vaše darilo je bilo kot sončni žarek, ki je ogrel in osvetlil moje delovno obzorje. Največ je vredna ta vaša solidarnost z osamljenim misijonarjem, ki se skuša žrtvovati za srečo črnega božjega ljudstva, rešenega s Kristusovo krvjo.“

V naši škofiji smo imeli posvečenje nove katedrale in Vam prilagam njeno sliko. Moja mala krščanska čreda v Ibatu bo pripravila prvih 7.000 opek kot njih prispevek k zgradbi cerkvice v njihovem kraju prihodnje leto. Kristjani iz Kitandiliro pa bi radi že letos dokončali svojo kapelo, saj so pa tudi pripravili več kubičnih metrov sekanega kamna in 12.000 opek zanjo.

Tu v središču misijona pa končujem gradnjo male hišice, v kateri mislim namestiti naprave za meljenje in čiščenje koruze, kar bo kajpada za ljudi, pa bo tudi nekaj malega rodilo za razne potrebe misijona.

Čez mesec dni dobim kaplana! Tako bo župnija mogla biti veliko bolj oskrbovana. Novi sodelavec ni novinec v Afriki, saj je deloval že deset let v drugi škofiji naše dežele.“

Drugo pismo pa nam isti misijonar piše iz vasi Dolenja (po italijansko Dolegna) v začetku decembra. Tja je moral iti nenadoma, ker so ga obvestili, da je njegova mama smrtno bolna in tudi eden od bratov v bolnici. Hvala Bogu, našel je mamo še živo, a je po eni strani popolnoma paralizirana, dočim je njegov brat po operaciji že zapustil bolnišnico. Oba, mama in brat, sta bila zelo prijetno preseučena spričo misijonarjevega hitrega prihoda in to jima bo pomagalo pri izboljšanju stanja. Misijonar se vrača nazaj v Afriko 13. februarja.

Jezuitski misijonar p. STANKO ROZMAN je odlični naš dopisnik. Tudi v tej številki je objavljen njegov intervju z minoritskim misijonarjem o. Miho Drevenškom. Ko nam je ta spis poslal, je sporočil tudi sledeče (v začetku novembra 1978):

„Sedaj sem sam na veliki župniji. Postal sem župnik 25. avgusta. Delo je zahtevno in zelo razgibano, tako da za pero skoro ni energije. Prevzel sem učenje verouka na srednji šoli, trinajst podružnic imamo, bolnico duhovno oskrbujemo in še jetnišnico. Kajpada pred vsem vsa župnija... Ne umišljam si, da bi bil nalogi kos, a bom moral potrpeti, dokler se mi ne pridruži novočastli hrvaški misijonar p. Ivica Gerovac, ki je zdaj odšel na tečaj činjandže jezika. To Vam pripovedujem, ker želim, da se me spomnite v molitvi.“

Iz Ljubljane nam je koncem oktobra pisala Kristusova sestra MOJCA KARNIČNIK, ki deluje v Zairu, pa je bila doma na dopustu, preden se takorekoč zabije v novi misijon, daleč od prometnih zvez, kakor razvidimo iz njenega pisma:

„Vaše pismo je prišlo za menoj iz Afrike. Pristrčna hvala zanj in za vse, kar ste zanimivega napisali o svojem potovanju po Aziji. Že zdaj

se veselim Vašega obiska v Afriki. Samo malo bojim se, da ne bi mogli do mene, zakaj premeščena bom na vzhodni del Zaira, zelo daleč od Kinshase (glavno mesto). Provinca se imenuje Kananga; do njenega glavnega mesta se lahko pride z letalom (približno poldrugo uro iz Kinshase), a le-to vozi samo nekajkrat na leto. Tam so v velikanski škofiji naše sestre (trenutno jih je pet) edine redovnice. Pošto prejemajo samo tri do štirikrat na leto. Ker so tako zelo odrezane od sveta, bi radi njihovo skupnost malo povečali, pa trenutno nimamo moči na razpolago. Ker tam največ uporabljajo lingala jezik (poleg francoščine), bom jaz ostala sedaj do božiča v Kinshasi na tečaju za ta jezik. Tam se mislim posvetiti pred vsem pastoralnemu delu. Zelo važna se nam namreč zdi vzgoja domačih katehistov, ki bodo lahko nadaljevali naše delo, če mi lepega dne moramo oditi, kar se vsekakor lahko zgodi.

Od g. Pačnika sem končno prejela pošto; tudi ta je prišla za menoj v Slovenijo. Videti je, da je zelo zadovoljen in da se lepo vživlja v nove razmere. Malo je pa upanja, da bi se kdaj srečala, razen če bi slučajno prišla kdaj istočasno v Kinshaso.

Zanima Vas, iz katerega dela Slovenije sem doma. Iz Koroške, ali bolje rečeno, iz Dravograda. Od nas do avstrijske meje je le tri km. Zdaj sem bila torej doma na dvomesečnih počitnicah. Zelo lepo je bilo in minilo je kakor sanje. Jutri odpotujem v Bruselj in od tam v petek, 29. IX. z letalom v Kinshaso. Tukaj v Ljubljani stanujem pri Dobovškovi, katere tudi Vi poznate. Pred 14-dnevi sva se tukaj srečali z ženo inž. Jerneja; prišla je iz Švice na kratek obisk domovine in je seboj pripeljala vse tri otroke.

Pred odhodom iz Kinshase Vam

mislim še enkrat pisati in Vam podati čim točnejši naslov moje postojanke.“

MADAGASKAR

Iz Ihosy-ja se nam je za božič oglašil misijonar IVAN ŠTANTA CM, ki deluje skupaj z italijanskimi soprobrati. Zele smo bili veseli njegovega glasu, kajti zvedeli smo, da je imel smolo, ker je pomagal nekim potnikom, ki so bili prišli na Madagaskar menda brez pravega dovoljenja, pa so ga oblasti smatrale za sokrivca in ga zadržale, o čemer misijonar sam v svojem pismu samo mimogrede piše. Upamo, da nam bo o tej nepriiliki, ki jo je doživljal radi izvajanja ljubezni do bližnjega, kaj več še sam v prihodnjem pismu povedal. To pismo, ki nam ga je pisal 4. XII., je zelo kratko in se glasi:

„Tudi letos, hvala Bogu, imam srečo, da Vam lahko voščim vse najboljše za praznike in novo leto.

Zaradi nekih neprijetnosti nisem mogel demov na počitnice, kakor sem bil nameraval... bom pač šel, kadar bo Bogu po volji. Po nekaj mesecih sem se zopet vrnil v Ihosy na moje prejšnje delo. Molite kaj zame! Pri srčen pozdrav!“

Daljšo pismo pa nam je od tam pisala s. MARIJA PAVLIŠIČ, usmiljenka iz Ranomene, kjer je prednica sester. Odgovarja nam na nekatera vprašanja, ki smo jih ji stavili, želeč dčiti malo več pojma o njihovem življenju in delovanju tamkaj. Takole piše dne 1. decembra lanskega leta:

„Prav za prav Vam pišem iz Vangaindrana. Prišla sem, da grem v Fort Dauphin na neko srečanje za 10 dni. Mislila sem, da se Vam bom oglasila iz „turneje“ (obiskovanje ljudi po oddaljenih vaseh), pa mi ni bilo mogoče.

Zelite kaj vedeti o našem dnevnem redu: Vstajamo ob 5. uri zjutraj, mo-

Vrnili so se s „turneje“; v sredi s. Marija Pavlišič.

limo hvalnice, opravimo premišljevanje, sv. mašo in zajtrkujemo. Večkrat imamo hvalnice združene z mašo in tedaj pride tudi mladina ter aktivno sodeluje. Zlasti, kadar ni duhovnika, imamo hvalnice skupaj z verniki v župni cerkvi. Čez dan sledi delo z bolniki, kakšen obisk na domu, dvakrat tedensko verouk za odrasle, dvakrat pa za otroke. Vsaka sestra ima svojo skupino. Dvakrat tedensko imamo tudi pouk šivanja za otroke ljudske šole, dvakrat pa za dekleta, ki ne hodijo več v šolo. V stikih z ljudmi smo takorekoč ves čas. Ljudje radi prihajajo k nam in me gredo med nje domala vsak dan. Misijonske postaje obiskujemo ob sobotah in nedeljah. Čeprav smo pogosto na potu, moramo komaj po enkrat mesečno obiskati podeželske postaje, če so bližnje, a oddaljenejše pa morda le tri ali štirikrat na leto...

Kar zadeva usposobljenost domačih redovnic, osebno ne vidim posebne razlike od evropskih. Ljubijo poklic

in se mu predajo z vsem srcem. Na Madagaskar so prišle prve usmiljenke (dve Francoski sestri in dve laični sodelavki) leta 1896. Sedaj imamo 100 sester domačink in okrog 80 misijonark (17 narodnosti...!). V semenišču imamo 6 sester in 10 postulantinj. Imamo pa še 60 aspirantinj, to so dekleta, ki želijo postati sestre, pa še nimajo dovolj izobrazbe in zato se še učije. Po končani šoli morajo biti vsaj leto dni v službi s plačo, da se potem svobodno odločijo za poklic.

Seveda je potomstvo tudi tu nekaj svetega; ne imeti potomcev je velika nesreča. Celo zakon, sklenjen v cerkvi, se razbije, če ni potomstva. To je gotovo ovira za vstopanje v družbo z zaobljubo devištva. Druga ovira je pa tudi skupna grobnica. Tisti, ki ni pokopan v družinsko grobnico, prav za prav, po njih mnenju, ni zveličan... Kljub vsemu temu pa se, kot vidite, veliko deklet želi predati posevčenemu življenju v poklicu.“

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošno misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče". Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga del Centro Misional Baraga", Colón 2544, Remedios de Escalada, prov. Bs. Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

NAROČNINA ZA LETO 1979: V Argentini: 1. polletje 3.000 pesov. Celotna izven Argentine 7 dolarjev oziroma odgovarjajoča vrednost v drugih valutah.

PLAČUJE SE NA SLEDECIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, Remedios de Escalada, prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada M1N 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 44119. Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: rev. Ivan Jan CM, 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Jeretina Janez CM, 405 Marie Anne East, Montreal, P.Q.; za Winnipeg in okolico: rev. Ivan Plazar CM, 95 Macdonald Ave. Winnipeg, Man. R3B 0J3.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3

Francija: s. Cecilija Prebil, Rue du Bac 140, Paris VI.

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt.

Analija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford.

Australija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

MISIJONSKI DAROVI

ZA BARAGOVO BEATIFIKACIJO

Pepca Kožar, Monte Grande, 10.000 pesov.

V SKLAD KM ZA VSE MISIJONARJE

Argentina, v pesih: Lojze Pirc, 2.000; Troha Stanislav, 10.000; družina Janežič, 10.000; rojaki v Argentini ob 28. misijonski veletomboli: 6.581.000.

Francija: v frankih: N. N., Tucquegneux, 500.

Avstralija, v dolarjih: N. N., 25.

Venezuela, po Cirilu Bartolu, v bolivarjih: Rušič Minka, 300; rojaki na romanju, 232; Boštjančič Anton, 215; neimenovana, v zahvalo Baragu za uslišanje, 100; Bartol Ciril, 50; Jakoš Anton, 50; neimenovani, 10; Ivan Rojnik, 36 dolarjev.

ZDA: Janez Gerjol, 23 dolarjev.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Za Radota Sušnika, Draksler Mici, 10.000 pesov; za p. Kladnika Albina, Jože Repovž, 10.000; za Žužek Silvo, Majda Repovž, 10.000; za Jožeta Cukala (za god), duhovnik Stanko Skvarča, 20.000; za Franca Buha, za Petra Opeka in za Radota Sušnika, družina Jožeta Adamiča, za vsakega po 10.000 pesov.

ZA MISIJONE

Peterka Katarina, Francija, 100 frankov.

ZA TISK. SKLAD KM

Marija Strojín, 5 dol.; družina Drajzibner, 21.000 pesov; družina Kogoj, 137 frankov; Frančiška Mukavec, 6 avstralskih dol.; Maks Korže, 1 avstr. dol.; Jakoš Anton, 20 bolivarjev; Sodja Maks, 70 bolivarjev; J. Marenčič, 28 dol.

VSEM ZA VSE TISOČKRAT BOG PLAČAJI!

Pred misijskim dispanzerjem v Indiji

Registro de Prop. Int. No. 1150563
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Cochabamba 1467
Buenos Aires

Correo
Argentino
Suc. 37

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612